

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS 2018/851 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021-2027 METŲ PLANO ATITIKTIES LENTELE

<p>2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/851, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/98/EB dėl atliekų (toliau – Direktyva 2008/98/EB)</p>	<p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. nutarimo Nr. „Dėl Valstybinio atliekų tvarkymo 2021–2027 metų plano patvirtinimo“ pakeitimo projektas (toliau – Naujas planas)</p>	<p>Direktyvos perkėlimo ir įgyvendinimo lygis</p>
<p>1 straipsnis Pakeitimai Direktyva 2008/98/EB iš dalies keičiama taip: 4. straipsnis papildomas šia dalimi: „3. Valstybės narės ekonominėmis ir kitomis priemonėmis, pvz., IVa priede nurodytomis arba kitomis atitinkamomis sistemomis ir priemonėmis, skatina laikytis atliekų hierarchijos.“;</p>	<p>Atliekų tvarkymo įstatymas - „3¹, 26 straipsnis.</p> <p>Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planas:</p> <p align="center">„AŠTUNTASIS SKIRSNIS ADMINISTRACINĖS, EKONOMINĖS IR INFORMACINĖS ATLIEKŲ TVARKYMO PRIEMONĖS</p> <p>170. Pagrindinės taikomos administracinės atliekų tvarkymo priemonės yra šios: žalieji pirkimai, draudimas sąvartyne šalinti tam tikras ir neapdorotas atliekas, draudimas tiekti rinkai tam tikrus vienkartinius plastikinius gaminius, reikalavimas taikyti rūšiuojamojo surinkimo priemones, rūšiuojamojo surinkimo sistemų diegimas, atliekų ar atliekose esančių medžiagų pakartotinio naudojimo, perdirbimo ar naudojimo užduočių nustatymas, antrinių žaliavų naudojimo naujų gaminių sudėtyje kvotų nustatymas, gaminių grąžinimo platinimo vietose taikymas, taikomi produktų ir atliekų tvarkymo standartai, tiekimo vidaus rinkai apribojimai dėl pavojingųjų medžiagų naudojimo produktuose.</p> <p>171. Pagrindinės ekonominės priemonės, taikomos atliekų tvarkymui Lietuvoje, yra šios: įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą, mokesčiai už aplinkos teršimą apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekomis, užstatas pakartotinio naudojimo stiklo pakuotei. Svarstyta galimybė dėl užstato sistemų plėtros, taip pat gyventojus rūšiuoti motyvuojančių kitų priemonių (pvz. gražiniams panaudotus produktus, suteikti nuolaidą naujų įsigijimui), subsidijos ir dotacijos atliekų tvarkymui, ateityje planuojamos – lengvatinio PVM tarifo taikymas daiktų pakartotinio naudojimo veikloms.</p> <p>172. Pagrindinės informacinės priemonės, taikomos atliekų prevencijai, gaminių naudojimo ir atliekų tvarkymo metu, yra šios: aplinkosauginis ženklavimas, gaminių ir atliekų ženklavimas atliekų tvarkymo tikslais, visuomenės švietimas ir informavimas tvaraus vartojimo bei atliekų</p>	<p>Visiškas</p>

tvarkymo klausimais, gaminių ir pakuočių vartotojų ir atliekų tvarkytojų informavimas apie tolesnį gaminio panaudojimą ir atliekų surinkimo vietas, atliekų surinkimo organizavimą, atliekose esančias pavojingąsias medžiagas, ataskaitų teikimas atsakingoms institucijoms.“

<...>

„Atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumas

216. Atliekų prevencijos ir tvarkymo srityje taikomas toks prioritetų eiliškumas:

216.1. prevencija (tvarus dizainas, taupus žaliavų naudojimas, gamyba, ilgaamžiškumas, remontas, atnaujinimas), prevencija prieš šiukšlinimą, maisto švaistymo prevencijos priemonės;

216.2. paruošimas naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai;

216.3. perdirbimas ir antrinių žaliavų gamyba, prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti;

216.4. kitoks naudojimas, pavyzdžiui, naudojimas energijai gauti, prieš tai atskyrus visas atliekas, tinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti, deginant tik neperdirbamas ir pakartotinai nepanaudojamas atliekas;

216.5. šalinimas, tik prieš tai atskyrus perdirbti ar kitaip naudoti tinkamas atliekas, siekiant, kad šalinamų atliekų kiekis būtų kuo įmanomai mažesnis, šalinat tik visiškai negalimas panaudoti kitiems tikslams atliekas, stengiantis įmanomai šalinimo išvengti. Draudimas šalinti žaliąsias ir bioskaidžias atliekas, nustatyti didesnius mokesčius už sąvartynuose šalinamas statybines, pelenų, alyvų, EEĮ, SGA atliekas.

217. Visi atliekų tvarkymo veikloje dalyvaujantys subjektai, įskaitant valstybinio, regioninio ir savivaldybių reguliavimo, planavimo, organizavimo, kontrolės subjektus, gamybos ir prekybos įmones, gamintojus ir importuotojus bei jų organizacijas, atliekų tvarkymo subjektus, atliekų turėtojus ir darytojus, turi imtis visų galimų priemonių laikytis nustatyto atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo.

218. Laikantis nustatyto atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo, pirmiausia turi būti vengiama atliekų susidarymo ir taikomos kitos atliekų prevencijos priemonės, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, paruošiamos naudoti pakartotinai, perdirbamos ar kitaip naudojamos tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose.

219. Atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumas taikomas atsižvelgiant į bendruosius aplinkos apsaugos principus – atsargumą, tvarumą, technines galimybes ir ekonominį pagrįstumą, išteklių apsaugą, taip pat į bendrą poveikį aplinkai, visuomenės sveikatai, ekonomikai ir

socialinei aplinkai.

220. Siekiant užtikrinti aplinkai ir visuomenės sveikatai palankiausių atliekų tvarkymo būdų taikymą, atsižvelgiant į techninį įgyvendinamumą ir ekonominį gyvybingumą, gali būti taikomi visuomenės sveikatai ir aplinkai saugiausi sprendimai, nesilaikant nustatyto atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo, juos pagrindžiant būvio ciklo požiūriu. Šis požiūris reikalauja, kad poveikio aplinkai sumažinimas viename būvio ciklo etape nepadidintų poveikio aplinkai kitame etape. Kaip pavyzdį galima paminėti Lietuvoje susidarancias fosfogipso atliekas, kurių per metus susidaro daugiau kaip 2 mln. tonų. Šios atliekos susidaro gaminant fosforo rūgštį iš fosfatinės žaliavos. Fosfogipso atliekoms netaikomas atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumas, nes jų panaudojimo klausimas iki šiol nėra išspręstas ne tik Lietuvoje, bet ir kitose valstybėse. Lietuvoje šios atliekos šalinamos specialiai įrengtame sąvartyne.

221. Remiantis privataus sektoriaus iniciatyva įgyvendinamo bandomojo AAP pakuočių tvarkymo projekto koncepcija, AAP pakuotės yra skalaujamos trigubo arba integruoto skalavimo būdu darbinio tirpalo ruošimo metu, visas pakuotės skalavimui naudotas vanduo sunaudojamas ir nesusidaro cheminėmis medžiagomis užteršti nuotėkiniai vandenys. Taip nutiktų, jei pakuotė būtų skalaujama ne darbinio tirpalo ruošimo metu.

Paruošimas naudoti pakartotinai

222. Paruošimo naudoti pakartotinai tikslas – tikrinant, valant ar taisant parengti atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo. Siekiama daugiau naudoti tokių produktų ir jų sudėtinių dalių, skatinant paruošimo naudoti pakartotinai veiklą ir nustatant gaminių atliekų paruošimo naudoti pakartotinai užduotis.

223. Produktų ir jų sudėtinių dalių paruošimo naudoti pakartotinai veiklą skatinančios priemonės numatytos Valstybinėje atliekų prevencijos programoje. Nustatyti reikalavimus po rūšiavimo atrinktiems ir tinkamiems pakartotinai naudoti produktams ir nustatyti jų sertifikavimo sistemą. Į Lietuvą leisti į vežti tik pakartotiniam naudoti tinkamumą įrodančius dokumentus turinčius produktus (Plano 2 priedo 3.1.2 papunktyje nurodyta priemonė).

223. Dalijimosi ir mainų platformų diegimas, plėtra, skatinimas, populiarinimas (Plano 2 priedo 3.2.1, 3.2.2 papunkčiuose nurodytos priemonės).

Atliekų perdirbimas

225. Atliekų perdirbimo tikslas – naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti ir taip sumažinti gamtinių ir kitų išteklių naudojimą ir apsirūpinimą vietine antrine žaliava, sumažinant priklausomybę nuo žaliavų rinkų ir jose vykstančių svyravimų.

226. Atliekų perdirbimas skatinamas šiais būdais:

226.1. vykdomi žalieji viešieji pirkimai pagal Aplinkos ministro 2013 m. balandžio 16 d. įsakymą Nr. D1-266 „Dėl Žaliųjų pirkimų įgyvendinimo 2013–2015 metų priemonių patvirtinimo“;

226.2. atliekos rūšiuojamos jų susidarymo vietose, diegiamos antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų rūšiuojamojo surinkimo sistemos ir rūšiavimo linijos;

226.3. plečiami antrinių žaliavų perdirbimo, biologiškai skaidžių atliekų apdorojimo pajėgumai ir produktų ar medžiagų, pagamintų iš antrinių žaliavų, rinkos;

226.4. diegiama gaminių ir medžiagų, gautų perdirbus atliekas, sertifikavimo sistema;

226.5. taikomos teisinės ir ekonominės priemonės, skatinančios atliekas perdirbti ar kitaip naudoti, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose (pavyzdžiui, mokestis už sąvartynuose šalinamas atliekas, atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijai);

226.6. taikomas gamintojo atsakomybės principas ir ekonominės priemonės (pavyzdžiui, mokestis už aplinkos teršimą gaminių ir pakuočių atliekomis, administracinė atsakomybė, užstato sistemos);

226.7. visuomenė šviečiama ir informuojama apie atliekų rūšiavimą ir jo svarbą, kuriama palanki jos nuomonė apie gaminių iš atliekų naudojimą.“

<...>

271.1.1. skatinti žiedinės ekonomikos tikslų įgyvendinimą, užtikrinant žiediškumo principus ir atliekų prevencijos pramonės ir gamybos ir visuose sektoriuje;

271.1.2. didinti medžiagų ir išteklių naudojimo efektyvumą, taupiai naudoti medžiagas, skatinti tvarų projektavimą;

271.1.3. skatinti produktų tvarumo, ilgaamžiškumo, remonto, atnaujinimo užtikrinimą;

271.1.4. užtikrinti maisto švaistymu prevencijos priemonių įgyvendinimą;

271.1.5. užtikrinti žaliųjų inovacijų diegimą.

271.2. sumažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį, šiam tikslui įgyvendinti numatomi tokie uždaviniai:

271.2.1. tobulinti ir plėtoti komunalinių atliekų surinkimą, užtikrinant galimybę gyventojams tinkamai atsikratyti atliekomis;

271.2.2. plastiko naudojimo ir jų atliekų susidarymą mažinančių priemonių diegimas;

271.2.3. uždrausti tam tikrų vienkartinį plastiką naudojimą, skatinti vienkartinio plastiko/pakuočių atsisakymo iniciatyvas, neperdirbamus plastikus keisti bioskaidžiais ar perdirbamais;

271.2.4. tobulinti, plėtoti ir modernizuoti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą, taikyti efektyviausias, pažangias skatinamąsias priemones;

271.2.5. padidinti mokestį už sąvartynuose šalinamas atliekas.

271.3. plėsti daiktų pakartotinį naudojimą, šiam tikslui numatomi tokie uždaviniai:“

<...>

„270.4. siekti išplėsti antrinių žaliavų gamybą, naudojimą ir padidinti šių žaliavų naudojimą“

<....>

„271.5. efektyvinti atliekų prevencijos ir tvarkymo įgyvendinamumą, tobulinti ir modernizuoti esamą infrastruktūrą, pritaikant prie naujų žiedinės ekonomikos iššūkių; šiam tikslui įgyvendinti numatomi tokie uždaviniai:“

<...>

„271.6. didinti visuomenės ekologinį sąmoningumą, užtikrinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą; šiam tikslui įgyvendinti numatomi tokie uždaviniai:“

<....>

276.1. užtikrinti ir skatinti tvarių produktų dizaino, gamybos, tausaus išteklių naudojimo, vartojimo, priežiūros, remonto atnaujinimo sprendimų paieškas, kovos prieš laikinai nusidėvėjimu, maisto švaistymu priemones, numatytas Plano 1.1.1-1.1.4, 1.2.1-1.2.3, 1.3.1, 1.3.3 - 1.3.5, 1.4.1 - 1.4.5, 1.5.1 papunkčiuose“

<....>

„276.4. draudžiama įvežti (importuoti) į Lietuvą iš kitų valstybių komunalines ir pavojingąsias atliekas, skirtas šalinti ir (arba) naudoti energijai gauti, ir komunalinių atliekų deginimo proceso likučius (pelenus ir šlakus);“

<...>

„277. Įgyvendinant komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros projektus, savivaldybės skatinamos bendradarbiauti kuriant įvairaus lygio regionines atliekų prevencijos ir tvarkymo sistemas, taip pat skatinamas viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimas (Plano 2 priedo 5.6.1-5.6.3, 6.1.3 - 6.1.4, 6.5.3 papunkčiuose nurodytos priemonės).“

<....>

	<p>„282.1. skatinti biologiškai skaidžių atliekų surinkimo ir tvarkymo infrastruktūros sukūrimą ir plėtrą, įskaitant BSA rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo modernizavimo projektų vykdymą (Plano 2 priedo 2.4.3, 4.2.1, 4.2.4, 5.1.2, 5.2.1, 5.2.2 papunkčiuose nurodytos priemonės);</p> <p>282.2. nuosekliai didinti mokesčių už sąvartynuose šalinamas atliekas, įvesti naujus mokesčius už šalinamas tam tikras atliekas (Plano 2 priedo 2.5.1-2.5.4 papunkčiuose nurodytos priemonės);</p> <p>282.3. skatinti komposto rinką, parengti mažos apimties kompostavimo tvarką – nustatyti joje kompostavimo vietų įrengimo ir žaliųjų atliekų tvarkymo reikalavimus (Plano 2 priedo 4.2.4 papunktyje nurodyta priemonė);</p> <p>282.4. plėtoti atskirą maisto atliekų surinkimą ir šviesti bei informuoti visuomenę apie biologiškai skaidžių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo svarbą (Plano 2 priedo 2.4.3, 6.1.2 ir 6.1.4 papunkčiuose numatytos priemonės).</p> <p>282.5. skatinti biologiškai skaidaus plastiko atskiro surinkimo ir perdirbimo diegimą (Plano 2 priedo 4.2.4 papunktyje nurodyta priemonė).“</p>	
<p>1 straipsnis Pakeitimai Direktyva 2008/98/EB iš dalies keičiama taip: 8. straipsnis iš dalies keičiamas taip: a) 1 dalis papildoma šiomis pastraipomis: „Kai tokios priemonės apima didesnės gamintojo atsakomybės sistemas taikomi 8a straipsnyje nustatyti bendrieji būtiniausi reikalavimai. Valstybės narės gali nuspręsti, kad produktų gamintojai, kurie savanoriškai prisiima finansinę atsakomybę arba finansinę ir organizacinę atsakomybę už atliekų tvarkymo etapą produkto gyvavimo cikle, turėtų taikyti kai kuriuos arba visus 8a straipsnyje nustatytus bendruosius būtiniausius reikalavimus.“;</p>	<p>Atliekų tvarkymo įstatymas 32¹ ir 3 straipsnio 3 dalis</p> <p>Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planas:</p> <p style="text-align: center;">KETVIRTASIS SKIRSNIS GAMINTOJO ATSAKOMYBĖS PRINCIPO ĮGYVENDINIMAS</p> <p style="text-align: center;">Gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo būklė</p> <p>77. Taikant gamintojo atsakomybės principą, gamintojai ir importuotojai atsakingi už atliekų surinkimo, vežimo, atliekų apdorojimo sistemos organizavimą ir (ar) dalyvavimą organizuojant gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymą savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose, įskaitant šioms veikloms tenkančių išlaidų finansavimą, Vyriausybės nustatytų gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo užduočių vykdymą ir (ar) Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo nustatyta tvarka nustatyto mokesčio mokėjimą už aplinkos teršimą gaminių ar pakuočių atliekomis, jeigu nevykdo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytų gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo užduočių, visuomenės švietimą atliekų prevencijos ir tvarkymo klausimais, informacijos apie gaminius, pakuotes ir jų atliekų tvarkymą teikimą šių gaminių naudotojams ir atliekų tvarkytojams, gražinamų produktų ir juos panaudojus susidarančių atliekų priėmimą, tvarkymą ir</p>	<p>Visiškas</p>

b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės gali imtis atitinkamų priemonių, skatinančių taip projektuoti produktus ir produktų komponentus, kad būtų mažinamas jų poveikis aplinkai ir susidarantių atliekų kiekis produktų gamybos ir vėlesnio naudojimo metu ir kad būtų užtikrinama, kad atliekomis tapusių produktų naudojimas ir šalinimas vyktų laikantis 4 ir 13 straipsnių.

Tokios priemonės, be kita ko, gali apimti produktų ir produktų komponentų, kurie tinka daugkartiniam naudojimui, kurių sudėtyje yra perdirbtų medžiagų, kurie yra techniškai patvarūs ir lengvai taisomi ir kuriuos, kai jie tampa atliekomis, galima parengti pakartotiniam naudojimui ir perdirbti, kūrimą, gamybą ir pateikimą rinkai, taip sudarant palankesnes sąlygas tinkamai įgyvendinti atliekų hierarchiją. Nustatant tas priemones atsižvelgiama į produktų poveikį per visą jų gyvavimo ciklą, atliekų hierarchiją ir, kai tikslinga, daugkartinio perdirbimo galimybes.“;

finansinę atsakomybę už tokią veiklą.

78. Gamintojo atsakomybės principas taikomas tvarkant pakuočių, padangų, akumuliatorių, baterijų, vidaus degimo variklių degalų, tepalų, įsiurbiamo oro filtrų, automobilių hidraulinių (tepalinių) amortizatorių, elektros ir elektroninės įrangos, transporto priemonių, alyvos atliekas. Vadovaujantis 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/904 dėl tam tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo (toliau – Vienkartinio plastiko mažinimo direktyva) nuostatomis, gamintojo atsakomybės principas nuo 2023 m. taikomas tabako gaminių plastikiniams filtrams, vienkartinėms plastikinėms maisto pakuotėms, gėrimų indeliams ir ne daugiau kaip trijų litrų talpos tarai, lengviesiems pirkinių maišeliams ir nuo 2024 m. taikomas tam tikriems vienkartiniam plastikiniams gaminiams (drėgnosios servetėlės, buitinės šluostės, oro balionėliai) ir žvejybos įrankiams, kurių sudėtyje yra plastiko. Papildomai vienkartinį plastikinių gaminių gamintojams numatyta pareiga padengti išlaidas, susijusias su šių gaminių šiukšlių, randamų aplinkoje, ir atliekų (išskyrus servetėles, šluostes, balionėlius), išmestų į viešas surinkimo sistemas, sutvarkymu. Nuo 2025 m. nustatytas 77 proc. plastikinių butelių atskiro surinkimo perdirbimui tikslas, nuo 2030 m. – 90 proc. Nuo 2025 m. PET butelių sudėtyje turės būti ne mažiau kaip 25 proc. perdirbto plastiko ir, nuo 2030 metų plastiko butelių sudėtyje - ne mažiau kaip 30 proc. perdirbto plastiko.

Siūloma nustatyti gamintojo atsakomybės principą tekstilei, baldams, statybinėms medžiagoms, maisto produktams.

79. Gamintojo atsakomybės principu pagrįsta gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo sistema organizuojama taikant:

79.1. ekonomines priemones (įvestas mokestis už aplinkos teršimą gaminių, tokių kaip padangos, akumuliatoriai, baterijos (galvaniniai elementai), vidaus degimo variklių degalų, tepalų, įsiurbiamo oro filtrų, autotransporto priemonių amortizatoriai, ir pakuočių atliekomis, suteikiamos subsidijos ir dotacijos atliekomis tvarkyti). Siekiant, kad kuo daugiau pakuočių atliekų būtų perdirbama, nuo 2022 m. taikomi diferencijuoti mokesčio tarifai perdirbamosioms ir neperdirbamosioms pakuotėms.

79.2. administracines priemones (nustatomos atliekų ar atliekose esančių medžiagų pakartotinio naudojimo, perdirbimo ar naudojimo užduotys, taikoma užstato sistema gėrimų pakuotėms, nustatomi draudimai šalinti tam tikras atliekas sąvartyne, tiekimo rinkai apribojimai dėl pavojingųjų medžiagų naudojimo pakuotėse ar gaminiuose);

79.3. informacines priemones (numatytas ataskaitų teikimas atsakingoms institucijoms,

gaminių ar jų sudedamųjų dalių, pakuočių ženklavimas, vartotojų ir (ar) gyventojų švietimas ir informavimas apie pakuočių ir gaminių atliekų tvarkymo poveikį aplinkai ar visuomenės sveikatai, informavimas apie rūšiuojamojo atliekų surinkimo vietas, atliekų tvarkytojų informavimas apie gaminių ar jų sudėtinių dalių sudėtį ir pakartotinio panaudojimo, perdirbimo galimybes) ar pirmiau nurodytų priemonių derinius);

79.4. susitarimai su atsakingomis institucijomis, verslo, mokslo, atstovais, siekiant, užtikrinti gamintojų ir importuotojų atsakomybę prieš visuomenę ir žiedinės ekonomikos principo įgyvendinimas – šie susitarimai ypač svarbūs, siekiant, kad rinkai būtų tiekiami ilgaamžiai, tinkami perdirbti ar pakartotinai naudoti gaminiai (atliekų prevencijos skatinimas), ir kurių sudėtyje būtų antrinės žaliavos (antrinių žaliavų rinkos skatinimas).

80. Gamintojai ir importuotojai jiems nustatytas pareigas gali vykdyti individualiai arba kolektyviai (steigiant gamintojų ir importuotojų organizacijas, kurios kolektyviai vykdys gamintojų ir importuotojų jiems pavestas pareigas, ar prisijungiant prie jau veikiančių organizacijų).

81. Siekiant kolektyviai vykdyti nustatytas pareigas, gamintojų ir importuotojų iniciatyva steigiamos licencijuotos gamintojų ir importuotojų organizacijos – pelno nesiekiantys viešieji juridiniai asmenys. Tokios organizacijos steigiamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo ar Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo nustatyta tvarka. Licencijuotų gamintojų ir importuotojų organizacijų sąrašas skelbiamas licencijas išduodančios institucijos funkcijas vykdančios Aplinkos apsaugos agentūros interneto svetainėje <http://www.gamta.lt>.

82. Gamintojų ir importuotojų organizacijos, nustatydamos įmokų už gaminių ir atliekų tvarkymą, kurias organizacijoms turi mokėti organizacijos nariai ir pavedimo davėjai dydžius, turi juos diferencijuoti, atsižvelgdamos į gaminio ar gaminių grupės savybes (pavyzdžiui, patvarumą, taisomumą, tinkamumą pakartotinai naudoti ar perdirbti, pavojingų medžiagų kiekį gaminio sudėtyje ir pan.). Lietuvos Respublikos aplinkos ministras nustato pagrindinius kriterijus, kuriais remiantis jo nustatytais atvejais organizacijų įkainių dydžiai diferencijuojami atsižvelgiant į gaminio ar gaminių grupės savybes;

83. Elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių gamintojai ir importuotojai atsakingi už jų tiekto vidaus rinkai elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimo, vežimo, paruošimo naudoti, naudojimo organizavimą ir išlaidų apmokėjimą, taip pat visuomenės švietimo bei informavimo organizavimą ir išlaidų apmokėjimą. Elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai taip pat dalyvauja organizuojant elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose, kuriose jie

iš dalies finansuoja DGASA eksploataavimo ir į jas priduodamų buitinės elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo išlaidas.

84. Pramoninių, automobiliams skirtų ar nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių gamintojai ir importuotojai atsakingi už tokios atliekų surinkimo sistemos sukūrimą, kuri užtikrintų vartotojams nemokamą šių atliekų grąžinimą.

85. Gamintojai (pakuočių naudotojai) ir pripildytų pakuočių importuotojai atsakingi už visų pakuočių atliekų, kurios susidarė naudojant jų tiekus vidaus rinkai supakuotus gaminius, rūšiuojamojo surinkimo, vežimo, paruošimo naudoti, naudojimo organizavimą ir išlaidų apmokėjimą, taip pat visuomenės švietimo bei informavimo organizavimą ir išlaidų apmokėjimą. Gamintojai (pakuočių naudotojai) ir pripildytų pakuočių importuotojai dalyvauja organizuojant pakuočių atliekų tvarkymą savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose, apmoka komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų surinkimo sistemos infrastruktūros plėtros ir pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo, vežimo, paruošimo naudoti, naudojimo išlaidas.

86. Gamintojai ir importuotojai yra atsakingi ne tik už savo srauto atliekų sutvarkymą, tačiau jei gaminiai ar pakuotės, virtę atliekomis daro įtaką nustatytų atliekų prevencijos ir (ar) tvarkymo tikslų ir užduočių siekimui, turi prisidėti ir prie kitų numatytų atliekų prevencijos ir (ar) tvarkymo kiekybinių ar kokybinių tikslų ir užduočių (pavyzdžiui, atliekų prevencijos, komunalinių atliekų paruošimo pakartotinai naudoti ir (ar) perdirbti, naudojimo, šalinimo sąvartyne) vykdymo ir priemonių, numatytų šiems tikslams ir užduotims pasiekti, įgyvendinimo. Rinką iškraipo nelegaliai į rinką patenkančios pakuotės. Nei nelegaliai į rinką tiekiami gaminiai, nei jų pakuotės nepatenka į apskaitą, tačiau tas pakuotes taip pat reikia sutvarkyti. Nelegalių rinkos dalyvių pakuočių tvarkymo našta netiesiogiai tenka legaliems gamintojams ir importuotojams.

87. Transporto priemonių gamintojai ir importuotojai atsakingi už patogios eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (toliau – ENTP) tvarkymo sistemos sukūrimą, ENTP surinkimo, vežimo, paruošimo naudoti, naudojimo organizavimą ir išlaidų apmokėjimą, taip pat visuomenės švietimo bei informavimo organizavimą ir išlaidų apmokėjimą. Transporto priemonių gamintojai ir importuotojai, jų licencijuotos gamintojų ir importuotojų organizacijos ir ENTP tvarkančios įmonės bendradarbiauja su savivaldybėmis, kad būtų pašalintos iš kiemų ir kitų teritorijų paliktos ENTP.

88. Už kitų ENTP, nenurodytų Atlieku tvarkymo įstatyme (pavyzdžiui, specialios paskirties transporto priemonės, motorinės triratės transporto priemonės su simetriškai išdėstytais ratais, kaimo ir agrarinio sektoriaus transporto priemonės ir kita), tvarkymą ir tvarkymo finansavimą atsako šių ENTP turėtojai.

89. Transporto priemonių dalių: padangų, vidaus degimo variklių degalų arba tepalų filtrų, vidaus degimo variklių įsiurbiamo oro filtrų, autotransporto priemonių amortizatorių – gamintojai ir importuotojai atsakingi už šių gaminių atliekų, susidarančių eksploatuojant transporto priemones, surinkimo, vežimo, paruošimo naudoti, naudojimo organizavimą ir išlaidų apmokėjimą, taip pat visuomenės švietimo bei informavimo organizavimą ir išlaidų apmokėjimą, sistemos organizavimą taip, kad transporto priemonės turėtojas šias atliekas galėtų atiduoti nemokamai transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas teikiančioms įmonėms.

90. Alyvos gamintojai ir importuotojai atsako už neigiamą vertę ar neturinčių vertės alyvos atliekų surinkimo ir vežimo tvarkyti išlaidų kompensavimą transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas teikiančioms įmonėms ar atliekų tvarkytojams.

91. Pagal Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo nuostatas pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių ir kitų apmokestinamų gaminių gamintojai ir importuotojai, siekdami įvykdyti jiems nustatytas užduotis ir organizuoti visų susidariusių pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, apmokestinamųjų gaminių atliekų sutvarkymą, gali diegti savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemas papildančias sistemas.

92. Siekiant spręsti susidariusią situaciją dėl pakuočių atliekų tvarkymo krizės, Aplinkos ministro įsakymu 2020 m. sukurta darbo grupė parengti pasiūlymams dėl teisės aktų, reglamentuojančių pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymą, tobulinimo, kad būtų užtikrintas efektyvesnis pakuočių gamintojų ir importuotojų užduočių vykdymas, pakuočių atliekų surinkimas ir tvarkymas įgyvendinant gamintojo atsakomybės principą bei mažinama administracinė našta. Siekiant užtikrinti stabilų ir savalaikį komunaliniame sraute susidarančių pakuočių atliekų tvarkymą, galimi tokie sprendimai: esamo sistemos modelio, paremto savivaldybių ir gamintojų ir importuotojų organizacijų bendradarbiavimu, patobulinimas, aiškiau apibrėžtas savivaldybių ir organizacijų bendradarbiavimo mastas, detalių reikalavimų kokybiškos pakuočių atliekų tvarkymo paslaugos teikimui nustatymas, teisiškai reglamentuotas gamintojų ir importuotojų organizacijų finansinio stabilumo užtikrinimas, siekiant užtikrinti savalaikį pakuočių atliekų tvarkymo išlaidų ir infrastruktūros plėtros bei eksploatavimo išlaidų apmokėjimą, nustatyti griežtesni reikalavimai organizacijų steigimui, licencijavimui, tobulinti gamintojų ir importuotojų, tiekiančių Lietuvos vidaus rinkai pakuotes, užimamos ir finansuojamos rinkos dalies apskaičiavimo nustatymo tvarką (rinkos dalis apskaičiuojant atskirai kiekvienai apmokestinamosios pakuotės rūšiai).

93. Taip pat numatoma sistemiškai peržiūrėti ir patobulinti pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų išdavimo tvarką, peržiūrėti ir supaprastinti atliekų tvarkytojų įrašymo į

Turinčių teisę išduoti pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus, tvarkytojų sąrašą, tvarką, tobulinti pakuočių apskaitos reikalavimus mažinant ūkio subjektams administracinę našą.

Pakuočių atliekų susidarymas ir tvarkymas“

<....>

95. Pagal Aplinkos apsaugos agentūros teikiamus atliekų apskaitos duomenimis 2018 m. surinkta 247 tūkst. t (70 proc. visų vidaus rinkai patiektų pakuočių), iš jų perdirbta – 61 proc., 2019 m. surinkta 272 tūkst. t (73,8 proc. visų vidaus rinkai patiektų pakuočių), iš jų perdirbta – 65,9 proc. gaminių ir pakuočių atliekų. Pagal Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymą, nustatomos apmokestinamų gaminių ir pakuočių atliekų naudojimo ir (ar) perdirbimo 2021–2030 m. užduotys, atsižvelgiant į per ataskaitinį laikotarpį patiektą vidaus rinkai atitinkamų gaminių ir pakuočių kiekį. Nustatomos vienkartinė pakuočių, kurioms netaikoma užstato sistema, atliekų perdirbimo užduotys pagal pakuočių rūšis – stiklinei nuo 2025 m. – 70 proc., nuo 2030 m. – 75 proc., plastikinei ir PET nuo 2025 m. – 65 proc., nuo 2030 m. – 70 proc., kombinuotai nuo 2025 m. – 30 proc., nuo 2030 m. – 35 proc., popierinei ir kartoninei nuo 2025 m. – 83 proc., nuo 2030 m. – 85 proc., medinei nuo 2025 m. – 35 proc., nuo 2030 m. – 37 proc., kitai nuo 2025 m. – 25 proc., nuo 2030 m. – 27 proc. Nuo 2025 m. metalinės (įskaitant aliuminio) pakuotės perdirbimo užduotys išskiriamos į atskiras – metalinei (juodųjų metalų) ir metalinei (aliuminio) pakuotėms. Metalinei (juodųjų metalų) pakuotei nustatyta: nuo 2025 m. – 75 proc., nuo 2030 m. – 85 proc., o metalinei (aliuminio) pakuotei nuo 2025 m. – 55 proc., nuo 2030 m. – 65 proc. perdirbimo užduotis. Pakuotėms, kurioms taikoma užstato už vienkartinės pakuotės sistema (stiklinė pakuotė, PET pakuotė, metalinė (įskaitant aliuminio) pakuotė), atliekų surinkimo ir perdirbimo užduotis – 90 proc.“

<....>

„246. Siekiant mažinti gaminių ir pakuočių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, vadovaujamosi gamintojo atsakomybės principu, pagal kurį gamintojams ir importuotojams teisės aktuose įtvirtinama atsakomybė už jų vidaus rinkai patiektų gaminių ir pakuočių poveikį aplinkai per visą būvio ciklą nuo gamybos iki saugaus atliekų sutvarkymo, įskaitant gaminių ir pakuočių atliekų surinkimo, vežimo, perdirbimo, naudojimo ir šalinimo sistemos organizavimą ir (ar) finansavimą, Vyriausybės nustatytų gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimą, informacijos apie gaminius, pakuotes ir jų atliekų tvarkymą teikimą šių gaminių naudotojams ir atliekų tvarkytojams. Būtina išplėsti ir stiprinti gamintojo atsakomybės

principo įgyvendinimą, įtraukiant visas likusias gaminių rūšis, ypač iš prioritetų grupių, kurioms daugiausiai sunaudojama žaliavų ir kurios turi didžiausią žiediško potencialą – tekstilę, statybines medžiagas, maistą, baldus.

247. Gamintojo atsakomybės principas taikomas siekiant:

247.1. išvengti pavojingųjų medžiagų naudojimo gaminių ir pakuočių gamybai;

247.2. skatinti diegti švaresnę gamybą;

247.3. skatinti kurti ilgalaikius, pakartotinio naudojimo ir lengvai perdirbamus gaminius, uždarus ciklus;

247.4. taikyti ekologinį projektavimą;

247.5. užtikrinti kuo didesnę gaminių ir pakuočių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą bei perdirbimą ir antrinių žaliavų naudojimą;

247.6. mažinti atliekų tvarkymo išlaidas, tenkančias gyventojams, perkeltiant jas gamintojams;

247.7. mažinti atliekų tvarkymo išlaidas gyventojams;

247.8. sprendžiant šiukšlinimo prevencijos ir šiukšlių sutvarkymo apmokėjimo klausimą.“

<....>

„Išplėstinės gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimas

322. Siekiant mažinti gaminių ir pakuočių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, atliekų tvarkymo išlaidas gyventojams ir savivaldybėms ir plėsti gaminių ir pakuočių rūšiuojamojo surinkimo sistemas, planuojama:

322.1. išnagrinėti teisės aktus, reglamentuojančius gaminių ir pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijų veiklą, kontrolę ir licencijavimo procesus, ir prireikus parengti atitinkamų teisės aktų pakeitimų projektus (Plano 2 priedo 5.4.3 papunktyje numatyta priemonė);

322.2. atsižvelgiant į teisės aktų pakeitimus ir į naudotojų poreikius, tobulinti GPAIS, padarant ją patogią ir technologiškai pažangią naudotis;

322.3. atlikti pasirinktų atliekų srautų, kuriems taikomas išplėstinis gamintojo atsakomybės principas, susidarymo, surinkimo ir tolesnio tvarkymo, atliekų tvarkymo užduočių vykdymo ir atliekų tvarkymo sistemų efektyvumo tyrimus (Plano 2 priedo 5.3.1 papunktyje numatyta priemonė), įvertinti egzistuojančias gerąsias praktikas (AAP pakuočių tvarkymo bandomasis projektas) ir jas tęsti (Plano 2 priedo 4.2.10 papunktyje nurodyta priemonė);

322.4. sudaryti organizacines ir (ar) technines sąlygas iki 2027 metų surinkti ir perdirbti (eksportuoti (išvežti) perdirbti) 73 proc. pakuočių atliekų, skaičiuojant pagal patiektą vidaus rinkai

pakuočių kiekį, atitinkamai pagal šias pakuočių rūšis ir medžiagas, iš kurių pakuotės pagamintos:

322.4.1. stiklinių – ne mažiau kaip 73 proc.;

322.4.2. popierinių ir kartoninių – ne mažiau kaip 80 proc.;

322.4.3. plastikinių – ne mažiau kaip 53 proc.;

322.4.4. juodųjų metalų – ne mažiau kaip 75 proc.;

322.4.5. aliuminio – ne mažiau kaip 55 proc.;

322.4.6. medinių – ne mažiau kaip 27 proc..

323. Tobulinant pakuočių atliekų tvarkymo sistemą ir vykdant jų rūšiuojamojo surinkimo, perdirbimo ir (ar) pakartotinio naudojimo užduotis, planuojama:

323.1. atsižvelgiant į pakuočių atliekų tvarkymo būklę, peržiūrėti pakuočių atliekų surinkimo, perdirbimo ir (ar) kitokio naudojimo užduotis gamintojams ir importuotojams (Plano 2 priedo 5.4.3 papunktyje nurodytos priemonės);

323.2. ieškoti gyventojus rūšiuoti motyvuojančių priemonių galimybių (Plano 2 priedo 2.2.3, 6.3.1, 6.3.2 papunkčiuose numatytos priemonės);

323.3. modernizuoti pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo iš komunalinių atliekų srauto sistemos infrastruktūrą (Plano 2 priedo 4.2.1, 5.2.3-5.2.4 papunkčiuose nurodytos priemonės);

323.4. ieškoti galimybių skatinti bioskaidaus plastiko gamybą ir atskirtą perdirbimo sistemą (Plano 2 priedo 2.2.4, 4.2.4 papunkčiuose numatytos priemonės);

323.5. šviesti visuomenę pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo, jo naudos klausimais; skatinti keistis gerąja patirtimi pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo srityje (Plano 2 priedo 6.1.2, 6.1.4 papunkčiuose nurodytos priemonės);

323.6. taikyti plastiko naudojimą mažinančias priemones, pereiti prie aplinkai draugiškų pakuočių ir kitų atliekų susidarymą mažinančių priemonių pvz. geriamojo vandens stotelių diegimo. (Plano 2 priedo 2.2.1-2.2.5 papunkčiuose nurodytos priemonės);

323.7. sukurti finansavimo priemones, skatinančias sukurti pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų, perdirbimo įrenginius bei modernizuoti esamus pajėgumus, užtikrinant pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų 200 tūkst. t. gamybą (Plano 2 priedo 4.2.2, 5.2.3, 5.2.4 papunkčiuose nurodytos priemonės);

323.8. skatinti su aplinkai draugiškų pakuočių ženkliniu susijusias iniciatyvas (Plano 2 priedo 1.1.3 papunktyje nurodyta priemonė).

Elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas

324. EEĮ atliekų surinkimas ir tolesnis tvarkymas organizuojamas taip, kad EEĮ atliekų šalinimas kartu su nerūšiuotomis komunalinėmis atliekomis būtų sumažintas iki minimumo ir būtų pasiektas aukštas visų EEĮ atliekų, visų pirma temperatūros keitimo įrenginių, kuriuose yra ozono sluoksnį ardančių medžiagų ir fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, gyvsidabrio turinčių fluorescensinių lempų, fotovoltinių plokščių ir smulkios elektros ir elektroninės įrangos, rūšiuojamojo surinkimo lygis:

324.1. nuo 2016 metų nustatyta užduotis surinkti ne mažiau kaip 45 procentai (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos atliekų, skaičiuojant pagal elektros ir elektroninės įrangos, patiektos vidaus rinkai. Minimalus šių atliekų surinkimo lygis turi būti skaičiuojamas pagal ankstesniais 3 kalendoriniais metais patiektos vidaus rinkai EEĮ svorio vidurkį;

324.2. nuo 2021 metų būtų surenkama ne mažiau kaip 65 procentai (masės procentais) EEĮ atliekų, skaičiuojant pagal EEĮ kiekį, patiektą vidaus rinkai. Minimalus šių atliekų surinkimo lygis turi būti skaičiuojamas pagal ankstesniais 3 kalendoriniais metais patiektos vidaus rinkai EEĮ svorio vidurkį arba turi sudaryti 85 procentus (masės procentais) susidariusių EEĮ atliekų šalies teritorijoje,

325. Siekiant mažinti sąvartynuose šalinamų EEĮ atliekų kiekį ir įgyvendinti EEĮ atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, tobulinti esamą EEĮ atliekų tvarkymo sistemą ir vykdyti EEĮ atliekų surinkimo, paruošimo naudoti pakartotinai, skatinant mainų platformas, perdirbimo ir naudojimo užduotis, planuojama:

325.1. užtikrinti elektronikos gaminių tvarumo, tausaus išteklių naudojimo, energijos tausojo, ekologiškumo, ilgaamžiškumo, remonto, atnaujinimo skatinimą, numatyti finansinės paskatos priemones inovacijų diegimui EEĮ žiediškumo aspektus užtikrinančioms veikloms, numatyti finansinių paskatos priemonių, remonto dirbtuvių steigimuisi, mokestinių lengvatų gyventojams už remontuojamus prietaisus, diegimą, diegti priemones užkertančias kelią priešlaikiniam daiktų nusidėvėjimui, taikyti perėjimo prie produkto kaip paslaugos taikymo principo (Plano 2 priedo 1.1.2-1.1.3, 1.2.1-1.2.2, 1.3.1, 1.3.4-1.3.5 punktuose numatytos priemonės);

325.2. atsižvelgiant į elektros ir elektroninės įrangos atliekų susidarymą, surinkimo infrastruktūrą, tvarkymo būklę, peržiūrėti EEĮ atliekų surinkimo, paruošimo naudoti pakartotinai plėtojimo ir modernizavimo galimybes (Plano 2 priedo 3.1.1, 3.2.1, 5.2.2 papunkčiuose numatytos priemonės);

325.3. skatinti bendradarbiauti EEĮ gamintojus, importuotojus, EEĮ atliekų perdirbimo įmones, siekiant palengvinti elektros ir elektroninės įrangos, jų dalių ir medžiagų pakartotinį naudojimą, išardymą ir naudojimą (Plano 2 priedo 3.1.1-3.1.2, 3.2.1 papunkčiuose numatytos

priemonės);

325.4. įvertinti EEĮ atliekų (ypač smulkios EEĮ) rūšiuojamojo surinkimo sistemą ir prireikus nustatyti EEĮ atliekų rūšiuojamojo surinkimo sistemos plėtros reikalavimus (Plano 2 priedo 5.1.1, 5.3.1 papunkčiuose numatytos priemonės);

325.5. šviesti visuomenę EEĮ atliekų rūšiuojamojo surinkimo, jo naudos klausimais; skatinti keistis gerąja patirtimi EEĮ atliekų rūšiuojamojo surinkimo srityje (Plano 2 priedo 6.1.1-6.1.4 papunkčiuose numatytos priemonės);

325.6. patobulinti teisės aktus užtikrinant gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimą EEĮ (Plano 2 priedo 5.1.1 papunktyje numatyta priemonė)

325.7. efektyvinti ir griežtinti EEĮ atliekų tvarkymo įmonių ir įmonių, importuojančių ir (ar) eksportuojančių EEĮ atliekas, kontrolę ir sankcijas už užduočių nevykdymą ir neteisingą tvarkymą (Plano 2 priedo 5.3.3 papunktyje numatyta priemonė).

325.8. užtikrinti visapusišką informacijos gyventojams apie šių daiktų grąžinimą sklaidą ir jiems patogią, prieinamą atliekų surinkimo ir, grąžinimo galimybę bei paslaugas, užtikrinti teisę į remontą, numatyti mokesťines lengvatas gyventojams, kompensuojant remonto išlaidas, skatinti dalijimosi daiktais galimybes (Plano 2 priedo 1.3.4, 3.1.1, 3.2.1-3.2.2, 6.1.2 papunkčiuose numatytos priemonės);

325.9. nustatyti, kad iš kitų šalių į Lietuvą gali būti įvežami tik pakartotiniam naudojimui tinkami/skirti EEĮ gaminiai, turintys tai įrodančius oficialius dokumentus Plano 2 priedo 3.1.2 papunktyje numatyta priemonė;

326. Aplinkos ministerija, bendradarbiaudama su kitų Europos Sąjungos valstybių narių atsakingomis institucijomis ir Europos Komisija, keisis informacija apie 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [2012/19/ES](#) dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų įgyvendinimą. Šis bendradarbiavimas apims prieigos prie atitinkamų dokumentų ir informacijos, įskaitant visų tikrinimų, atliktų laikantis valstybėje narėje, kurios institucijų prašoma bendradarbiauti, galiojančių duomenų apsaugos teisės aktų nuostatų, rezultatus, suteikimą.

Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių ir jų dalių tvarkymas

327. ENTP tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad būtų imtasi visų priemonių, užtikrinančių visų surinktų ENTP ir jų dalių perdirbimą ar kitokį naudojimą:

327.1. pakartotinio naudojimo ir naudojimo procentas (pagal vienos transporto priemonės

vidutinį svorį) – 95 proc.;

327.2. pakartotinio naudojimo ir perdirbimo procentas (pagal vienos transporto priemonės vidutinį svorį) – 85 proc.

328. Siekiant mažinti sąvartynuose šalinamų transporto priemonių dalių atliekų kiekį ir įgyvendinti eksploatuoti netinkamų transporto priemonių ar jų dalių atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, tobulinti esamą eksploatuoti netinkamų transporto priemonių ir jų dalių atliekų tvarkymo sistemą, vykdyti pakartotinio naudojimo ir naudojimo užduotis, planuojama:

328.1. parengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektą dėl transporto priemonių vežimo kontrolės vykdymo, užtikrinant gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimą, griežtesnes sankcijas už neteisingą atliekų tvarkymą, sugriežtinti tvarkytojų kontrolę (Plano 2 priedo 5.1.3, 5.3.4 papunkčiuose įvardytos priemonės);

328.2. Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimai, nustatys, kad ENTP pripažįstamos būtų tokios transporto priemonės, kurios savininkui išduotas ENTP sunaikinimo pažymėjimas arba ji yra ardoma arba yra išardyta tokiu būdu, kad transporto priemonės eksploatavimas pagal paskirtį yra negalimas. Minėtos nuostatos, leis sustiprinti ENTP apskaitos, tvarkymo ir vežimų kontrolę.

328.3. šviesti visuomenę ENTP ir jų dalių nelegalaus importo ir tvarkymo padarinių, susijusių su aplinkosauga, klausimais (Plano 2 priedo 6.1.1-6.1.2 papunkčiuose numatytos priemonės).

Alyvos atliekų tvarkymas

329. Analizės duomenimis 2014-2018 m. alyvos atliekų kiekis Lietuvoje išaugo nuo 4,1 iki 5,6 tūkst. t., t. y. 36,9 proc. arba vidutiniškai 8,6 proc. per metus. Surinktų alyvos atliekų kiekis šalyje išaugo nuo 17,9 iki 26,1 proc. viso į rinką pateikto alyvų kiekio. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje 2018 m. susidarė 191 t. alyvų atliekų, didžioji dalis jų Vilniaus (29,8 proc.), Kauno (16,8 proc.) bei Panevėžio (16,8 proc.) regionuose. Santykinai daugiausiai alyvos atliekų surinkta Telšių (0,21 kg / gyv.) ir Panevėžio (0,15 kg /gyv.) komunalinių atliekų tvarkymo sistemose.

330. Kuo didesnė alyvos atliekų dalis būtų surenkama ir tvarkoma pagal teisės aktų reikalavimus, nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai, planuojama:

330.1. peržiūrėti alyvos atliekų tvarkymo įmonių veiklos reglamentavimą, numatant atliekų perdirbimo vietoje ir naudojimo paskatas vietinės alyvos perdirbimui, ribojant šių atliekų importą ir

(ar) eksportą, stiprinat importuojančiųjų ir eksportuojančiųjų alyvos atliekas įmonių kontrolę (Plano 2 priedo 5.3.2 papunktyje numatyta priemonė);

330.2. kasmet rengti visuomenės informavimo kampanijas atskiroms tikslinėms grupėms (transporto priemonių savininkams ir valdytojams, transporto priemonių remontą ir priežiūrą atliekantiems ūkio subjektams), skirtas informuoti apie nelegalaus alyvos atliekų naudojimo neigiamas pasekmes aplinkai ir visuomenės sveikatai, galimybes tinkamai tvarkyti alyvos atliekas (Plano 2 priedo 6.1.1-6.1.4 papunkčiuose numatytos priemonės).

331. Planuojamas alyvos atliekų surinkimo ir tinkamo perdirbimo tolygus didėjimas, procentais, skaičiuojant pagal visą patiektą vidaus rinkai kiekį (sistemos efektyvumo rodiklis) nuo 2020 metų 40 procentų. Planuojama peržiūrėti reikalavimus alyvos atliekų surinkimo efektyvumui atsižvelgiant į būsimus ES tikslus:

331.1. peržiūrėti teisinį reglamentavimą, užtikrinat gamintojo atsakomybės įgyvendinimą, peržiūrint reikalavimus alyvos atliekų surinkimo efektyvumui numatytas užduotis, atsižvelgus į būsimus ES tikslus. Numatyti sankcijas už neįvykdomas užduotis ir neteisingą tvarkymą (Plano 2 priedo 5.3.1, 5.3.2 papunkčiuose numatytos priemonės).

331.2. Alyvų atliekos surenkamos atskirai, nebent atskiras surinkimas yra techniškai neįmanomas, atsižvelgiant į gerosios praktikos pavyzdžius; apdorojant alyvų atliekas pirmenybė teikiama regeneravimui arba kitoms perdirbimo operacijoms, kurios, palyginti su regeneravimu, duoda lygiavertį arba geresnį aplinkosaugos požiūriu bendrą rezultatą, laikantis 4 ir 13 straipsnių nuostatų; skirtingų savybių alyvų atliekos nemaišomos ir alyvų atliekos nemaišomos su kitų rūšių atliekomis ar medžiagomis, jeigu toks maišymas trukdo jų regeneravimui arba kitai perdirbimo operacijai, kuri, palyginti su regeneravimu, duoda lygiavertį arba geresnį aplinkosaugos požiūriu bendrą rezultatą“;

332. sukurti finansavimo priemonės ir įgyvendinti alyvos atliekų, baterijų ir akumuliatorių perdirbimo įrenginių modernizavimą ir sukurti perdirbimo pajėgumus. Alyvos atliekų >2,5 tūkst. t., baterijų ir akumuliatorių >5 tūkst. t. (Plano 2 priedo 4.2.2 papunktyje numatyta priemonė).

Baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymas

333. BAA surinkimo ir tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad:

333.1. nuo 2020 metų būtų surenkami 65 procentai nešiojamųjų BAA. Minimalus šių atliekų surinkimo lygis turi būti skaičiuojamas pagal einamaisiais kalendoriniais metais ir ankstesniais 2

kalendoriniais metais patiektų vidaus rinkai nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių svorio vidurkj;

333.2 nuo 2030 metų surenkama ne mažiau, kaip 70 proc. visų baterijų.

334. Siekiant įgyvendinti BAA prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, tobulinti BAA atliekų tvarkymo sistemą, taip pat vykdyti nešiojamųjų BAA surinkimo, baterijų ir akumuliatorių atliekų perdirbimo efektyvumo užduotis, planuojama:

334.1. įgyvendinti Valstybinėje atliekų prevencijos programoje numatytas BAA prevencijos priemonės;

334.2. peržiūrėti Atliekų tvarkymo įstatymo ir Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo nuostatas, taip pat gamintojams ir importuotojams Vyriausybės nustatytas BAA tvarkymo užduotis, užtikrinti gamintojo atsakomybės įgyvendinimą (Plano 2 priedo 5.3.1 papunktyje numatyta priemonė);

334.3. efektyvinti BAA tvarkymo įmonių ir įmonių, importuojančių ir (ar) eksportuojančių BAA, kontrolę (Plano 2 priedo 5.3.3 papunktyje numatyta priemonė);

334.4. šviesti visuomenę atskiro baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimo, jo naudos klausimais (Plano 2 priedo 6.1.1-6.1.2 papunkčiuose numatytos priemonės).

334.5. remti baterijų akumuliatorių perdirbimo įrenginių modernizavimą ir perdirbimo pajėgumų sukūrimą (Plano 2 priedo 4.2.2 papunktyje numatyta priemonė).

334.6. apsvarstyti galimybę dėl veiksmingiausių gyventojus rūšiuoti skatinančių priemonių diegimo (pvz. gražinamojo užstato, nuolaidų sistemos ar kitų) (Plano 2 priedo 6.3.2 papunktyje numatyta priemonė);

Padangų atliekų tvarkymas

335. Siekiant įgyvendinti padangų atliekų prevencijos, tvarkymo ir panaudojimo priemonės planuojama:

335.1. siekiant užtikrinti paskatinti gyventojų ekologinį sąmoningumą gražinti netinkamas naudoti padangas, būtina plėtoti ir tobulinti padangų surinkimo sistemą, apsvarstyti galimybę ir pritaikyti gyventojus rūšiuoti skatinančias priemones, užtikrinti istorinių padangų sutvarkymą. Peržiūrėti surinkimo užduočių tikslus (Plano 2 priedo 2.4.7-2.4.8, 5.3.1, 6.3.2 papunkčiuose nurodytos priemonės);

335.2. nustatyti atliekų nelaikymo atliekomis kriterijus padangų gumos antrinės žaliavai gumai ir kitoms medžiagoms pagamintoms iš naudotų padangų ir reikalavimus jų gaminiams (Plano 2 priedo 4.1.1 papunktyje nurodyta priemonė).

335.3. skatinti padangų gumos antrinės žaliavos atgautų žaliavų iš padangų gamybą ir jų

panaudojimo gaminant produkcija, skirtą kelių, šaligatvių ir dviračių takų tiesimui ir kt. tokių produktų, kaip asfalto, žaidimų aikštelių, atitvarų, kelių atšvaitų, garso izoliacinių medžiagų ir kitų produktų ir perdirbimo įmonių steigimąsi (Plano 2 priedo 4.3.1, 4.3.3, 4.5.2 papunkčiuose numatytos priemonės).

334.4. griežtinti padangų gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimo kontrolę.

Žvejbos įrankių, kurių sudėtyje yra plastiko, tvarkymas

336. Žvejbos įrankių, kurių sudėtyje yra plastiko, tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad būtų imtasi visų priemonių, užtikrinančių pateiktų rinkai žvejbos įrankių, kurių sudėtyje yra plastiko, ir jų dalių surinkimą perdirbti:

336.1 2024 metais būtų surinkta 50 proc.;

336.2 2025 metais būtų surinkta 60 proc.;

336.3 2026 metais būtų surinkta 70 proc.;

336.4. nuo 2027 metų kasmet būtų surinkta 80 proc.

Tekstilės atliekų tvarkymas

337. Užtikrinti tekstilės tvarų naudojimą, diegiant žiediško principus:

337.1. skatinti remti tekstilės produktų tvarumo, ilgaamžiškumu, tausius išteklių naudojimo aspektus užtikrinančius kriterijus, atnaujinimo, pataisymo galimybes, skatinančias smulkaus verslo plėtrą, užtikrinti edukacines priemones kovai su išankstiniu nusidėvėjimu, plėtojant mados aspektu tvarumo, ilgaamžiškumo ir atnaujinimo priemones, apsvarstyti galimybę dėl perėjimo prie drabužių nuomos platformų. Skatinti mažataršių, mažaatliekių technologijų diegimą (Plano 2 priedo 1.2.1-1.2.2, 1.3.3-1.3.5, 1.5.1- 1.5.3 papunkčiuose numatytos priemonės)

337.2 iki 2025 m. sausio 1 d. pilnai užtikrinti gyventojams patogų tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo įgyvendinimą, aprūpinant gyventojus tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūra, nustatyti reikalavimą dėl galimybės gražinti dėvėtą tekstilę į prekybos vietas, skatinti surinkimo vietų plėtrą, tobulinti ir užtikrinti gyventojams patogų apvažiuojamąjį ir/ar kitą gyventojams tekstilės atliekų surinkimą, (Plano 2 priedo 2.1.1-2.1.2, 2.4.4 papunkčiuose nurodytos priemonės);

337.3. nustatyti gamintojo atsakomybės principą tekstilės pramonėje, peržiūrėti reikalavimus

dėl tekstilės atliekų surinkimo užduočių, atsižvelgiant į būsimus ES tikslus ir numatyti sankcijas už nesutvarkymą ar neteisingai tvarkymą (Plano 2 priedo 5.3.1, 5.3.3 papunkčiuose nurodytos priemonės);

337.4. modernizuoti ir plėtoti atliekų paruošimo perdirbti ir perdirbimo įrenginius: skiriant prioritetą tekstilės atliekų antriniam naudojimui ir perdirbimui, modernizuoti ir perorientuoti esamus mechaninių biologinių atliekų tvarkymo įrenginių pajėgumus taip, kad juose būtų galima tvarkyti atskirai surinkus atliekų srautus, tame tarpe tekstilę, kad kuo mažiau atliekų būtų nukreipta naudoti energijai gauti ar šalinti sąvartynuose. Modernizuoti kitus tekstilės perdirbimo įrenginius ir įmones, skatinti antrinių žaliavų gamybą ir numatyti paskatos priemones (Plano 2 priedo 5.2.2 papunktyje nurodyta priemonė).

337.5. skatinti ir remti tekstilės parengimą pakartotiniam naudojimui, numatyti pakartotinio naudojimo reikalavimus ir sertifikavimo sistemą, skatinti mainų ir dalijimosi platformų plėtrą, modernizavimą, viešinimo kampanijas (Plano 2 priedo 1.3.4, 3.1.1, 3.2.1, 3.2.2, 4.2.2, 5.2.2 papunkčiuose nurodytos priemonės)

337.6. nustatyti, kad iš kitų šalių būtų įvežami tik po rūšiavimo atrinkti pakartotiniam naudojimui tinkami tekstilės gaminiai, turintys tai įrodančius dokumentus (Plano 2 priedo 3.1.2 papunktyje nurodyta priemonė);

337.7. Parengti atliekų nelaikymo atliekomis kriterijus tekstilei, skatinti antrinių žaliavų gavybą ir naudojimą, mokslinius tyrimus tinkamiausių panaudojimo galimybių įvertinimui ir paieškai, ypač sintetinės tekstilės perdirbimo srityje (Plano 2 priedo 4.3.1, 4.4.1, 4.5.1-4.5.2 papunkčiuose nurodytos priemonės)

337.8. informuoti visuomenę apie tekstilės atliekų išrūšiavimo, surinkimo priemones ir paslaugas (Plano 2 priedo 6.1.2-6.1.4 papunkčiuose nurodytos priemonės).

337.9. skatinti pilotinius bendruomeninius tvarumo projektus, įgyvendinančius aplinkai draugiškas tekstilės panaudojimo galimybes, vykdyti plačią edukacinę kampaniją (Plano 2 priedo 6.5.1-6.5.3 papunkčiuose nurodytos priemonės).

Baldų atliekų tvarkymas

338. Užtikrinti baldų tvarų naudojimą, diegiant žiediško principus:

338.1. skatinti remti baldų gamybos tvarumo, ilgaamžiškumo, tausius išteklių naudojimo aspektus užtikrinančius kriterijus, atnaujinimo, pataisymo galimybes, skatinančias smulkaus verslo plėtrą. Skatinti ir vykdyti edukacines priemones kovai su išankstiniu nusidėvėjimu, plėtojant

tvarumo, ilgaamžiškumo ir atnaujinimo priemonės, apsvaistyti galimybę dėl daiktų kaip paslaugos prekybos (perėjimo prie nuomos platformų). Skatinti mažataršių, mažatliekių technologijų diegimą (Plano 2 priedo 1.2.1-1.2.2, 1.3.3-1.3.6, 1.5.1- 1.5.3 papunkčiuose nurodytos priemonės);

338.2. skatinti ir remti parengimą pakartotiniam naudojimui, numatyti pakartotinio naudojimo reikalavimus, skatinti mainų ir dalijimosi platformų, dalijimosi medžiagų likučiais plėtrą (Plano 2 priedo 1.3.4, 3.1.1-3.1.2, 3.2.1- 3.2.2, 4.2.2, 5.2.2 papunkčiuose nurodytos priemonės);

338.3. nustatyti gamintojo atsakomybės principo taikymą baldų sektoriuje, numatyti surinkimo ir sutvarkymo užduotis, sankcijas neįvykdžius užduočių ar neteisingai tvarkant atliekas (Plano 2 priedo 5.3.1, 5.3.3 papunkčiuose nurodytos priemonės);

338.4. skatinti antrinių žaliavų gavybą ir naudojimą, mokslinius tyrimus tinkamiausių panaudojimo galimybių įvertinimui ir paieškai (Plano 2 priedo 4.3.1, 4.5.1-4.5.2 papunkčiuose numatytos priemonės);

338.5. užtikrinti patogų gyventojams rūšiuojamojo baldų surinkimo įgyvendinimą, nustatyti reikalavimą dėl galimybės gražinti naudotus baldus į prekybos vietas, plėtoti surinkimo vietų steigimą su pataisymo galimybėmis, tobulinti ir užtikrinti apvažiuojamą ir kitą baldų atliekų surinkimą (Plano 2 priedo 2.1.1-2.1.2 papunkčiuose nurodytos priemonės);

338.6. informuoti visuomenę apie baldų atliekų išrūšiovimą ir surinkimo priemones ir paslaugas (Plano 2 priedo 6.1.2-6.1.4 papunkčiuose nurodytos priemonės).“

<...>

Atliekų perdirbimas

225. Atliekų perdirbimo tikslas – naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti ir taip sumažinti gamtinių ir kitų išteklių naudojimą ir apsirūpinimą vietine antrine žaliava, sumažinant priklausomybę nuo žaliavų rinkų ir jose vykstančių svyravimų.

226. Atliekų perdirbimas skatinamas šiais būdais:

226.1. vykdomi žalieji viešieji pirkimai pagal Aplinkos ministro 2013 m. balandžio 16 d. įsakymą Nr. D1-266 „Dėl Žaliųjų pirkimų įgyvendinimo 2013–2015 metų priemonių patvirtinimo“;

226.2. atliekos rūšiuojamos jų susidarymo vietose, diegiamos antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų rūšiuojamojo surinkimo sistemos ir rūšiovimo linijos;

226.3. plečiami antrinių žaliavų perdirbimo, biologiškai skaidžių atliekų apdorojimo pajėgumai ir produktų ar medžiagų, pagamintų iš antrinių žaliavų, rinkos;

226.4. diegiama gaminių ir medžiagų, gautų perdirbus atliekas, sertifikavimo sistema;

226.5. taikomos teisinės ir ekonominės priemonės, skatinančios atliekas perdirbti ar kitaip

naudoti, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose (pavyzdžiui, mokestis už sąvartynuose šalinamas atliekas, atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijai);

226.6. taikomas gamintojo atsakomybės principas ir ekonominės priemonės (pavyzdžiui, mokestis už aplinkos teršimą gaminių ir pakuočių atliekomis, administracinė atsakomybė, užstato sistemos);

226.7. visuomenė šviečiama ir informuojama apie atliekų rūšiavimą ir jo svarbą, kuriama palanki jos nuomonė apie gaminių iš atliekų naudojimą.“

<...>

Principas „teršėjas moka“

244. Efektyviai atliekų tvarkymo sistemai sukurti taikomas principas „teršėjas moka“, reiškiantis, kad visas atliekų tvarkymo išlaidas, įskaitant išlaidas reikiamai atliekų tvarkymo infrastruktūrai įrengti ir užtikrinti, šios infrastruktūros eksploatavimą, turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas. Produktų gamintojai ir (ar) importuotojai, platintojai, taip pat pakuočių naudotojai ir (ar) importuotojai, pardavėjai gali pasidalyti produktų ir pakuočių atliekų tvarkymo išlaidas.

245 Principas „teršėjas moka“ Lietuvoje taikomas:

245.1. kuriant komunalinių atliekų tvarkymo sistemą;

245.2. tvarkant gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas;

245.3. organizuojant gamintojo atsakomybės principu pagrįstą gaminių ir pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, gamyboje ir vykdant kitą ūkinę veiklą, tvarkymą.

Išplėstinės gamintojo atsakomybės principas

246. Siekiant mažinti gaminių ir pakuočių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, vadovaujamosi gamintojo atsakomybės principu, pagal kurį gamintojams ir importuotojams teisės aktuose įtvirtinama atsakomybė už jų vidaus rinkai patiektų gaminių ir pakuočių poveikį aplinkai per visą būvio ciklą nuo gamybos iki saugaus atliekų sutvarkymo, įskaitant gaminių ir pakuočių atliekų surinkimo, vežimo, perdirbimo, naudojimo ir šalinimo sistemos organizavimą ir (ar) finansavimą, Vyriausybės nustatytų gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimą, informacijos apie gaminius, pakuotes ir jų atliekų tvarkymą teikimą šių gaminių naudotojams ir atliekų tvarkytojams. Būtina išplėsti ir stiprinti gamintojo atsakomybės

	<p>principo įgyvendinimą, įtraukiant visas likusias gaminių rūšis, ypač iš prioritetų grupių, kurioms daugiausiai sunaudojama žaliavų ir kurios turi didžiausią žiediško potencialą – tekstilę, statybines medžiagas, maistą, baldus.</p> <p>247. Gamintojo atsakomybės principas taikomas siekiant:</p> <p>247.1. išvengti pavojingųjų medžiagų naudojimo gaminių ir pakuočių gamybai;</p> <p>247.2. skatinti diegti švaresnę gamybą;</p> <p>247.3. skatinti kurti ilgalaikius, pakartotinio naudojimo ir lengvai perdirbamus gaminius, uždarus ciklus;</p> <p>247.4. taikyti ekologinį projektavimą;</p> <p>247.5. užtikrinti kuo didesnę gaminių ir pakuočių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą bei perdirbimą ir antrinių žaliavų naudojimą;</p> <p>247.6. mažinti atliekų tvarkymo išlaidas, tenkančias gyventojams, perkeltas į gamintojams;</p> <p>247.7. mažinti atliekų tvarkymo išlaidas gyventojams;</p> <p>247.8. sprendžiant šiukšlinimo prevencijos ir šiukšlių sutvarkymo apmokėjimo klausimą.</p> <p>“</p>	
<p>I straipsnis Pakeitimai Direktyva 2008/98/EB iš dalies keičiama taip: 21. 28 straipsnis iš dalies keičiamas taip: a) 3 dalis pakeičiama taip: i) b ir c punktai pakeičiami taip: b) esami pagrindiniai šalinimo ir naudojimo įrenginiai, įskaitant visas specialias priemones, skirtas alyvų atliekoms, pavojingoms atliekoms, atliekoms, kuriose yra daug svarbiausių žaliavų, ar atliekų srautams, kuriems taikomi specialūs Sąjungos teisės aktai; ii) įterpiami šie punktai: ca) informacija apie priemones, kuriomis siekiama Direktyvos 1999/31/EB 5 straipsnio 3a dalyje ar kituose strateginiuose dokumentuose,</p>	<p>Atliekų tvarkymo įstatymas 26, 27, 28 straipsniai</p> <p>Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planas</p> <p style="text-align: center;">„KETVIRTASIS SKIRSNIS ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS PLĖTROS KRYPTYS IR VALSTYBINĖS UŽDUOTYS PAGAL ATSKIRUS ATLIEKŲ SRAUTUS</p> <p style="text-align: center;">Komunalinių atliekų tvarkymas</p> <p>274. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimo ir komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo kontrolės funkcijos ir toliau išlieka priskirtos savivaldybėms. Savivaldybės atsakingos už Plane nustatytų valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių vykdymą:</p> <p>274.1. užtikrinti sąvartynuose šalinamų komunalinės biologiskai skaidžių atliekų bendrą nuoseklų mažėjimą.</p> <p>274.2. iki 2025 m. padidinti pakartotiniam naudojimui paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jos sudarytų bent 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal</p>	<p>Visiškas.</p>

apimančiuose visą atitinkamos valstybės narės teritoriją, nurodytų tikslų;

cb) esamų atliekų surinkimo sistemų, įskaitant medžiagų ir teritorinę atskiro surinkimo aprėptį ir jo veikimo gerinimo priemones, bet kokių nukrypti leidžiančių nuostatų, priimtų pagal 10 straipsnio 3 dalį, ir naujų surinkimo sistemų poreikio vertinimas.“;

iii) papildomas šiais punktais:

„f) kovos su visų rūšių šiukšlinimu, jo prevencijos ir visų rūšių šiukšlių valymo priemonės;

g) atitinkami kiekybiniai ar kokybiniai rodikliai ir tikslai, įskaitant susidarančių komunalinių atliekų kiekį ir jų apdorojimą, taip pat pašalinamų arba energijai gauti panaudojamų komunalinių atliekų kiekį.“;

b) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Atliekų tvarkymo planai turi atitikti Direktyvos [94/62/EB](#) 14 straipsnyje nustatytus atliekų planavimo reikalavimus, šios direktyvos 11 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus tikslus, Direktyvos [1999/31/EB](#) 5 straipsnyje nustatytus reikalavimus ir, siekiant užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [2008/56/EB](#) (*6) 13 straipsnyje ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [2000/60/EB](#) (*7) 11 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

svorį);

274.3 iki 2030 m. padidinti pakartotiniam naudojimui paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jos sudarytų bent 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);

274.4 iki 2035 m. padidinti pakartotiniam naudojimui paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jos sudarytų bent 65 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);

274.5 ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. mažiausiai 65 proc. visų pakuočių atliekų (pagal svorį) turi būti perdirbama:

274.5.1 plastiko – 50 proc.;

274.5.2 medienos – 25 proc.;

274.5.3 juodųjų metalų – 70 proc.;

274.5.4 aliuminio – 50 proc.;

274.5.5 stiklo – 70 proc.;

274.5.6 popieriaus ir kartono – 75 proc.

274.6 ne vėliau kaip 2030 m. gruodžio 31 d. mažiausiai 70 proc. visų pakuočių atliekų (pagal svorį) turi būti perdirbama:

274.6.1 plastiko – 55 proc.;

274.6.2 medienos – 30 proc.;

274.6.3 juodųjų metalų – 80 proc.;

274.6.4 aliuminio – 60 proc.;

274.6.5 stiklo – 75 proc.;

274.6 popieriaus ir kartono – 85 proc.;

274.7 ne vėliau kaip 2035 m. sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekis turi būti sumažintas ir sudaryti ne daugiau kaip 5 proc. ar mažiau visų susidarančių komunalinių atliekų (svorio).

274.8. iki 2030 m. 50 proc. sumažinti vienam pasaulio gyventojui tenkančių maisto atliekų kiekį, skaičiuojamas susidarančių maisto atliekų kiekis šalyje.

275. Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys vykdomos per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ar savivaldybėms bendradarbiaujant – per sukurtas regionines komunalinių atliekų tvarkymo sistemas. Apibendrinta planuojama komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė ir atliekų srautų schema pateikta Plano 12 priede.

276. Siekiant mažinti atliekų šalinimą sąvartynuose ir įgyvendinti atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą:

276.1. užtikrinti ir skatinti tvarių produktų dizaino, gamybos, tausaus išteklių naudojimo, vartojimo, priežiūros, remonto atnaujinimo sprendimų paieškas, kovos priešlaikiniu nusidėvėjimu, maisto švaistymu priemones, numatytas Plano 1.1.1-1.1.4, 1.2.1-1.2.3, 1.3.1, 1.3.3 - 1.3.5, 1.4.1 - 1.4.5, 1.5.1 papunkčiuose.

276.2. būtina tobulinti reikiamą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą: nuo rūšiuojamojo atliekų surinkimo priemonių iki mechaninio ir mechaninio biologinio atliekų apdorojimo įrenginių modernizavimo, atskirai surinktų biologiškai skaidžių, maisto, tekstilės, pavojingų atliekų, atliekų anaerobinio apdorojimo ir po rūšiavimo likusių ir perdirbti netinkamų atliekų naudojimo energijai gauti įrenginių (Plano 2 priedo 2.4.2, 2.4.3, 2.4.4., 2.4.5, 2.4.6, 5.2.1-5.2.2 papunkčiuose numatytos priemonės);

276.3 regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose turi būti numatytas (suplanuotas) visų tvarkomų komunalinių atliekų kiekis, taip pat turi būti numatyti šių atliekų tvarkymo būdai ir įrenginiai. Jeigu viename komunalinių atliekų tvarkymo regione susidarantis komunalines atliekas numatoma tvarkyti kito regiono teritorijoje esančiuose atliekų tvarkymo įrenginiuose, tokio tvarkymo sąlygos turi būti nustatytos abiejų komunalinių atliekų tvarkymo regionų regioniniuose atliekų tvarkymo planuose;

276.4. draudžiama įvežti (importuoti) į Lietuvą iš kitų valstybių komunalines ir pavojingas atliekas, skirtas šalinti ir (arba) naudoti energijai gauti, ir komunalinių atliekų deginimo proceso likučius (pelenus ir šlakus);

276.5. planuojama apriboti įvežti iš kitų šalių atliekas (ENTP, naudotos alyvos, elektronikos ir elektronikos gaminių, padangų, tekstilės), skatinant jų tvarkymą ir perdirbimą arčiausiai jų susidarymo vietos (Plano 2 priedo 5.1.3, 3.2.1 papunkčiuose nurodytos priemonės);

276.6. būtina peržiūrėti ir pakoreguoti Plano 123 punkte nurodytų taisyklių nuostatas, pertvarkant atliekų tvarkymo kainodarą, nustatant realų turėtojo pašalinamų atliekų kiekį atspindinius mokesčius, motyvuojančius gyventojus ir ūkio subjektus tinkamai rūšiuoti antrines žaliavas (Plano 2 priedo 2.4.9, 5.1.6 papunkčiuose nurodytos priemonės).

277. Įgyvendinant komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros projektus, savivaldybės skatinamos bendradarbiauti kuriant įvairaus lygio regionines atliekų prevencijos ir tvarkymo sistemas, taip pat skatinamas viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimas (Plano 2 priedo 5.6.1-5.6.3, 6.1.3 - 6.1.4, 6.5.3 papunkčiuose nurodytos priemonės).

278. Kuriant regionines komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, turi būti vadovaujamosi solidarumo principu, kad visiems atliekų turėtojams būtų sudarytos prieinamos sąlygos naudotis komunalinių atliekų tvarkymo paslaugomis nepriklausomai nuo atstumo iki atliekų tvarkymo įrenginių.

Sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekio vengimas

279. BSA irimo produktai daro didelį poveikį klimato kaitai, todėl šių atliekų tvarkymui skiriamas ypač didelis dėmesys ir būtina užtikrinti, kad jos visiškai nepatekimą į sąvartynus.

280. Siekiant užtikrinti atskiro maisto ir biologiškai skaidžių atliekų surinkimo ir sutvarkymo įgyvendinimą, numatytos šios Plano 2 priedo 2.4.3, 4.2.1, 4.2.4 papunkčiuose nurodytos priemonės.

281. Savivaldybės joms nustatytas užduotis gali vykdyti savarankiškai arba bendradarbiaudamos tarpusavyje, kurdamos regionines komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir naudodamos regioninius komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo įrenginius. Tokiu atveju turi būti įvykdyta bendra komunalinių atliekų tvarkymo regionui nustatyta komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotis.

282. Siekiant atsisakyti komunalinių biologiškai skaidžių ir maisto atliekų šalinimo sąvartynuose, planuojama:

282.1. skatinti biologiškai skaidžių atliekų surinkimo ir tvarkymo infrastruktūros sukūrimą ir plėtrą, įskaitant BSA rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo modernizavimo projektų vykdymą (Plano 2 priedo 2.4.3, 4.2.1, 4.2.4, 5.1.2, 5.2.1, 5.2.2 papunkčiuose nurodytos priemonės);

282.2. nuosekliai didinti mokesčių už sąvartynuose šalinamas atliekas, įvesti naujus mokesčius už šalinamas tam tikras atliekas (Plano 2 priedo 2.5.1-2.5.4 papunkčiuose nurodytos priemonės);

282.3. skatinti komposto rinką, parengti mažos apimties kompostavimo tvarką – nustatyti joje kompostavimo vietų įrengimo ir žaliųjų atliekų tvarkymo reikalavimus (Plano 2 priedo 4.2.4 papunktyje nurodyta priemonė);

282.4. plėtoti atskirą maisto atliekų surinkimą ir šviesti bei informuoti visuomenę apie biologiškai skaidžių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo svarbą (Plano 2 priedo 2.4.3, 6.1.2 ir 6.1.4 papunkčiuose numatytos priemonės).

282.5. skatinti biologiškai skaidaus plastiko atskiro surinkimo ir perdirbimo diegimą (Plano 2 priedo 4.2.4 papunktyje nurodyta priemonė).

283. Savivaldybės ir regionų plėtos tarybos, atsižvelgdamos į kiekvienos savivaldybės ir regiono specifiką ir regionų bendradarbiavimo galimybes, įvertinusios esamus ir (ar) planuojamus atliekų tvarkymo įrenginių pajėgumus, privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos šios biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemos plėtos užduotys:

283.1. gyventojams ir kitiems asmenims, kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje (Plano 2 priedo 2.4.3 papunktyje numatyta priemonė);

283.2 iki 2023 metų gruodžio 31 d. įdiegti maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinkti maisto / virtuvės atliekoms apdoroti (Plano 2 priedo 2.4.3, 4.2.2, 5.2.1 papunkčiuose numatytos priemonės);

283.3. skatinti biologiškai skaidaus plastiko surinkimą ir tvarkymo sistemą Plano 2 priedo 4.2.4, 2.2.4 papunkčiuose numatytos priemonės);

283.4. biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra (Plano 2 priedo 5.1.2 papunktyje numatyta priemonė).

284. BSA tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemos plėtos užduotys turi būti vykdomos kompleksiskai. Savivaldybės šias užduotis gali vykdyti savarankiškai arba regioniniu principu bendradarbiaudamos tarpusavyje. Užtikrinti atskirtų biologinių atliekų, žievės ir medienos, neužterštų augalinio maisto likučių, kiaušinių lukštų, anaerobinio apdorojimo fermentacijos likučių, organinių daržo atliekų, žaliųjų parkų atliekų, augalinių atliekų kompostas būtų panaudotas dirvožemio struktūrai gerinti. Sudaryti sąlygas kompostuoti namų ūkių pelenus, komunalinių nuotekų dumblą, apdorotą kraiką, plunksnas, šiaudų pelenus ir užtikrinti komposto saugos reikalavimus, kad jis būtų tinkamas naudoti kaip dirvos gerinimo priemonė (Plano 2 priedo 4.2.4, 5.2.1 papunkčiuose numatytos priemonės).

285. Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos turi kontroliuoti sąvartynuose šalinamų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo užduočių vykdymą.“

<....>

Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtra

289. Savivaldybės, taikydamos įvairius atliekų surinkimo būdus ir priemones, privalo

užtikrinti, kad jų valdomose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose, asmenims rūšiuojant atliekas jų susidarymo vietoje, atskirai būtų surenkamos šios komunalinės atliekos:

289.1. pavojingosios atliekos;

289.2. biologiškai skaidžios atliekos (žaliosios atliekos ir maisto / virtuvės atliekos), biologiškai skaidus plastikas;

289.3. antrinės žaliavos – popierius ir kartonas, stiklas, plastikas, metalas, įskaitant pakuočių atliekas;

289.4. EEĮ atliekos;

289.5. naudoti nebetinkamos padangos;

289.6. didelių gabaritų komunalinės atliekos (pavyzdžiui, baldai ir kitos);

289.7. statybos ir griovimo atliekos;

289.8. tekstilės atliekos;

289.9. mišrios komunalinės atliekos (po rūšiavimo likusios atliekos).

290. Kad būtų sukurta efektyviai veikianti komunalinių atliekų tvarkymo sistema, savivaldybės į atliekų tvarkymo planus turi įtraukti ir vykdyti Plano 274.2 papunktyje nurodytą atliekų sutvarkymo užtikrinimą ir šias užduotis:

290.1. užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus:

290.1.1. užtikrinti, kad iki 2023 būtų įdiegtos atskiros surinkimo sistemos statybinėms atliekoms, iki 2024 m. - maisto ir virtuvės atliekoms, iki 2025 m. – tekstilės ir pavojingoms atliekoms pilnai užtikrinant jų atskirą surinkimą:

290.1.2. įrengti didžiųjų miestų savivaldybių (Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus) gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 600 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;

290.1.3. įrengti kitų Plano 2 priedo 2.4.1 papunktyje nustatytais atstumais reikiamą trūkstantį antrinių žaliavų surinkimo konteinerių kiekį arba taikyti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones vienkiemiu, sodininkų bendrijų, senamiesčių ir kitų koncentruotų gyvenviečių gyventojams, savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose. Kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais antrinių žaliavų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose aprūpinti gyventojus

antrinių žaliavų surinkimo konteneriais ar užtikrinant kitas gyventojams patogų antrinių žaliavų surinkimo priemones, užtikrinat galimybę visiems tinkamai rūšiuoti atliekas;

290.1.4. vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo kontenerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant kontenerių aikštelių išdėstymo schemas;

290.2. pastatyti specialius antrinių žaliavų surinkimo kontenerius viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius kontenerius viešųjų renginių metu. Pastatyti rūšiavimo kontenerius viešose ir lankytinose vietose. Konteneriai ir jų pastatymo vietos turi būti estetiški ir patogūs lankytojams, atitikti visuomenės sveikatos saugos reikalavimus;

290.3. jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių kontenerių arba juos naudoti ekonomiškai netikslinga, taikyti kitas priemones ir būdus (pavyzdžiui, antrinių žaliavų surinkimas į specialius maišus, antrinių žaliavų apvažiuojamasis surinkimas ar kita), sudaryti rūšiavimo galimybę visiems gyventojams (tame tarpe vienkiemių) Plano 2 priedo 2.4.1, 6.3.2 papunkčiuose nurodytos priemonės);

290.4. atsižvelgdamos į savivaldybių teritorijų ir atliekų tvarkymo specifiką ir faktinį antrinių žaliavų surinkimo kontenerių poreikį, taikyti griežtesnius už nustatytuosius specialių kontenerių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, pastatymo reikalavimus (Plano 2 priedo 6.1.2 papunktyje numatyta priemonė);

290.5. užtikrinti gyventojams patogų stambiagabaričių, statybinių ir kitų atliekų surinkimą, užtikrinti detalios informacijos gyventojams sklaidą, pasitelkus tarpsektorinį bendradarbiavimą užtikrinti nuolatinę sistemine gyventojų edukaciją apie šių atliekų tinkamą išrūšiavimą ir surinkimo organizavimą, teikiamas paslaugas (Plano 2 priedo 2.2.1-2.2.2, 6.1.1-6.1.4 papunkčiuose numatytos priemonės);

290.6. pasitelkus išmaniąsias technologijas (atliekų svėrimą, turėtojai suteiktos identifikavimo kortelės) užtikrinti kolektyviniuose konteneriuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų svorių nustatymą, siejant su konkrečios turėtojo šalinamomis atliekomis ir atitinkamai paskaičiuojant mokesčius už pašalintą atliekų kiekį (Plano 2 priedo 2.4.6 papunktyje nurodyta priemonė);

290.7. atliekų rūšiavimui skatinti ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje – pateikti informaciją apie surinktą kiekį ir surinkimo kaitą, taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir (ar) vykdyti antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemones. Sudaryti

gyventojams patogų ir prieinamą šių atliekų surinkimą. Pastaroji prievolė pagal sutartį gali būti pavesta gamintojų ir importuotojų organizacijoms.

291. Rekomenduojama savivaldybėms:

291.1. iki 2022 metų užtikrinti susistemintos informacijos apie visų rūšių susidarančių komunalinių atliekų atskirą išrūšiavimą, surinkimą, išvežimą, infrastruktūrą, teisingą ir kokybišką antrinių žaliavų išrūšiavimą, jo naudą bei atsakomybę neteisingai rūšiuojant pateikimą ir nuolatinę sklaidą gyventojams.

291.2. iki 2024 metų užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki maisto ir statybinių atliekų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne didesnis kaip 150 metrų;

291.3. iki 2025 metų užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose tekstilės ir pavojingų atliekų konteinerių įrengimą ne didesniu kaip 150 metrų atstumu;

291.4. iki 2023 metų užtikrinti gyventojams statybinių atliekų atskiro surinkimo konteinerių įrengimą.

292. Savivaldybės, siekdamos užtikrinti DGA surinkimo ir rūšiavimo galimybę ir priemones visiems komunalinių atliekų turėtojams, į regioninius ir savivaldybių atliekų tvarkymo planus turi įtraukti ir taikyti šias priemones:

292.1. užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne rečiau, kaip 20 km spinduliu nuo gyvenamųjų teritorijų kaimo vietovėse, o miestuose bent 40 000 gyventojų įrengta DGASA;

292.2. užtikrinti DGA surinkimą apvažiuojant ne mažiau kaip 2 kartus per metus ir kitas gyventojams patogias šių atliekų atsikratymo priemones, gyventojams patogiu būdu. Užtikrinti, kad susisteminta informacija apie šių atliekų visus galimus surinkimo būdus, pristatymą būtų išplatinta gyventojams, nurodant atliekų teisingo rūšiavimo naudą ir galimas sankcijas neteisingai išrūšius (Plano 2 priedo 2.1.1-2.1.2, 6.1.2-6.1.3 papunkčiuose nurodytos priemonės).

293. Savivaldybės turi užtikrinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) rūšiuojamąjį surinkimą ir tai, kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti pavojingąsias atliekas (Plano 2 priedo 2.1.1-2.1.2, 2.4.1, 2.4.5, 6.1.2 papunkčiuose nurodytos priemonės).

294. Savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą DGASA. Užtikrinti, kad susisteminta informacija apie šių atliekų visus galimus surinkimo būdus, pristatymą būtų išplatinta gyventojams, nurodant atliekų teisingo rūšiavimo naudą ir galimas sankcijas neteisingai išrūšius, jiems būtų suteikta pilnavertė surinkimo, atliekų priėmimo paslauga gyventojams patogiu būdu,

nereikalaujanti gyventojų papildomai prisidėti prie atliekų paruošimo. (Plano 2 priedo 2.1.1-2.1.2, 6.1.2-6.1.3 papunkčiuose nurodytos priemonės).

295. Savivaldybės ne rečiau kaip 2 kartus per metus turi pateikti visiems gyventojams išsamią informaciją apie pavojingųjų atliekų tvarkymą ir šią informaciją skelbti savivaldybės interneto svetainėje ir gyventojams pateiktoje išsamioje informacijoje. Pateikiamoje informacijoje turi būti nurodyta pavojingųjų atliekų tvarkymo svarba, pavojingųjų atliekų surinkimo savivaldybės teritorijoje vietos (nurodytos surenkamos atliekos, darbo laikas, kontaktinė informacija, kainos, jeigu tokios nustatytos), gyventojų teisės perduodant pavojingąsias atliekas atitinkamų gaminių platinimo vietose (Plano 2 priedo 2.1.1-2.1.2, 6.1.2-6.1.3 papunkčiuose nurodytos priemonės).

296. Savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiuojant ne rečiau kaip 2 kartus per metus arba pagal gyventojų pageidaujamą poreikį. Arba įrengti atskiras, gyventojams patogiai prieinamas, saugias šių atliekų surinkimo vietas, kurios būtų ištuštinamos ne rečiau, kaip kartą per mėnesį (Plano 2 priedo 2.2.2, 2.4.5 papunkčiuose nurodytos priemonės).

297. Savivaldybės, sudarydamos su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis sutartis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, turi siekti, kad pavojingųjų atliekų srautai, kuriuos techniškai ir organizaciniu požiūriu galima surinkti, būtų surenkami tiesiogiai iš atliekų turėtojų, įrengiant specialius konteinerius įmonių, įstaigų ar organizacijų patalpose. “

<.....>

27.1. atliekų pakartotinis naudojimas ir perdirbimas vis dar brangesnė alternatyva nei atliekų šalinimas sąvartyne – tai lemia, kad 23,48 proc. komunalinių atliekų vis dar tebešalinama sąvartynuose. Atkreiptinas dėmesys, kad 2015 m. pradėjus veikti 10-čiai mechaninių ir (ar) mechaninių – biologinių atliekų apdorojimo įrenginių (toliau – MA/MBA įrenginiai) – kurių pagrindinis tikslas – stabilizuoti atliekas, kad biologiškai skaidžios atliekos nebūtų šalinamos sąvartynuose, komunalinių atliekų kiekis, šalinamas sąvartynuose, ženkliai sumažėjo – nuo 54,01 proc. 2015 m. iki 23,48 proc. 2019 m. Tačiau šiuose įrenginiuose pagamintas techninis kompostas (maždaug 13 proc. nuo susidarančio komunalinių atliekų kiekio) naudojamas sąvartynų perdangai – nuo 2020 m. šis kiekis skaičiuojamas kaip pašalintas atliekų kiekis;“

<.....>

163. Atliekų deginimo pajėgumai per metus kogeneracinėse jėgainėse UAB „Fortum Klaipėda“ - 255 tūkst., UAB „Kauno kogeneracinė jėgainė“ - 200 tūkst. ir UAB „Vilniaus

kogeneracinė jėgainė“ -160 tūkst., Šiauliuose įsikūrusioje pavojingų atliekų deginimo jėgainė UAB „Toksika“ sudeginama 10 tūkst. pavojingų ir medicininių atliekų, o AB “Akmenės cementas” - 21 tūkst. padangų atliekų (Plano 3 priedas). Prognozuojama, kad bendras degintinų atliekų kiekis iki 2040 m. - 329,4 tūkst. t. Šis kiekis apskaičiuotas atsižvelgus į ankstesnius po rūšiavimo likusių netinkamų perdirbti energetinę vertę turinčių komunalinių atliekų kiekio skaičiavimus, įvertinus žiedinės ekonomikos paketo reikalavimus, susidarantį galimą sudeginti nuotekų dumblo ir netinkamą naudoti pakartotinai ar perdirbti pakuočių kiekį, suderinus su Ekonomikos ir inovacijų ministerija susidarantį degintinų gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų kiekį. Europos Komisija ne kartą yra pažymėjusi, kad atliekų naudojimo energijai gauti pajėgumai Lietuvoje neturėtų būti didinami. Siekiant užtikrinti žiedinės direktyvų keliamų tikslų įgyvendinimo, siūloma nuo 2023 metų įvesti atliekų naudojimo energijai gauti solidarumo mokestį (Plano 2 priedo 4.2.3 papunktyje nurodyta priemonė). “

<...>

„Atliekų šalinimo įrenginiai ir jų pajėgumai

166. Lietuvoje atliekos šalinamos 10 regioninių nepavojingųjų atliekų sąvartynų, atitinkančių aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus. Bendri veikiančių regioninių nepavojingųjų atliekų sąvartynų pajėgumai – apie 1,25 mln. t per metus. Šiuo metu šalinama apie 0,5 mln. t atliekų, tad esamų pajėgumų užtektų dar 15 metų. Išsamesnė informacija pateikta Plano 4 priede.

167. Sąvartyno biodujų surinkimo ir naudojimo energijai gauti įrenginiai veikia 3 veikiančiuose ir 6 uždarytuose sąvartynuose. 1 sąvartyne biodujos deginamos fazele.

168. Šiaulių regione veikia 9 tūkst. tonų per metus pajėgumų pavojingųjų atliekų sąvartynas (Plano 5 priedas).

169. Lietuvoje veikia 3 inertinių atliekų sąvartynai, kurių bendri pajėgumai siekia 106 tūkst. tonų per metus. Be to, remiantis Atliekas tvarkančių įmonių registro duomenimis, teisę šalinti statybines ir kitas inertines atliekas turi visi regioniniai nepavojingųjų atliekų sąvartynai, išskyrus Utenos regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną.“

<....>

Valstybinio atliekų tvarkymo 2021–2027 metų plano

3 priedas - ATLIEKŲ NAUDOJIMO ENERGIJAI GAUTI IR ATLIEKŲ DEGINIMO PAJĖGUMAI

4 priedas – NEPAVOJINGŲ ATLIEKŲ ŠALINIMO ĮRENGINIŲ PAJĖGUMAI
5 priedas – PAVOJINGŲ ATLIEKŲ ŠALINIMO ĮRENGINIŲ PAJĖGUMAI

<....>

Kova su visų rūšių šiukšlinimu

Visų rūšių šiukšlinimo prevencija ir šiukšlių tvarkymas

248. Įvertinant tai, kad gyventojų sąmoningumas ir dėmesys šiai problemai bei jos sprendimo būdams daro lemiamą įtaką įmonėms, verslui, gamintojams bei importuotojams, numatoma skatinti gyventojus rinktis kokybiškesnius, aplinkai draugiškesnius produktus ir pakuotes. Būtina vykdyti plataus masto šviečiamąsias kampanijas, skatinant gyventojus domėtis aplinkosauginėmis temomis, šiukšlinimo žala aplinkai, taip pat pakuočių žymėjimu bei skirtingų pakuočių rūšių aplinkosaugine žala. Ieškoti problemos priežasčių ir jų sprendimo būdų:

249. Inicijuoti ir skatinti gyventojų švietimą aplinkosaugos, tame tarpe šiukšlinimo prevencijos klausimu;

250. Skatinti ugdymo įstaigų įsitraukimą į šiukšlinimo prevencijos sklaidą, į aplinkosaugos programas įtraukiant ir šiukšlinimo prevencijos klausimus, o taip pat įsitraukimą į aplinkos tvarkymo iniciatyvas.

251. Taikant Plano 78 punkte nurodytą gamintojo atsakomybės principo taikymą, užtikrinti verslo įsitraukimą į šiukšlinimo prevencijos vykdymą ieškant tinkamiausių aplinkai draugiškų sprendimų pvz. tobulinat produktų dizainą, pakuočių pasirinkimus ir kitų priemonių mažinančių šiukšlinimo galimybę. Skatinti aplinkai draugiškus verslo sprendimus.

252. Taikant išplėstinę gamintojų atsakomybę įpareigoti verslą įsitraukti į šiukšlinimo problemos sprendimą per šviečiamąsias iniciatyvas, o taip pat prisidėti prie šiukšlių tvarkymo finansavimo.

253. Parengti kaštų padengimo apskaičiavimo metodiką, leidžiančią pagal surinktų šiukšlių sudėties tyrimus proporcingai paskirstyti šiukšlių prevencijos iniciatyvos įgyvendinimo kaštus atskiriems subjektams (asociacijų nariams).

254. Inicijuoti ir skatinti šiuo metu gamtoje ir jūroje susikaupusių plastikų ir kitų atliekų surinkimą.

<....>

„271.6.2. Užtikrinti visų rūšių šiukšlinimo prevencijos priemones;“

	<p style="text-align: center;"><...></p> <p style="text-align: center;">„Visų rūšių šiukšlinimo prevencija ir šiukšlių tvarkymas</p> <p>315. Įvertinant tai, kad gyventojų sąmoningumas ir dėmesys šiai problemai bei jos sprendimo būdams daro lemiamą įtaką įmonėms, verslui ir gamintojams bei importuotojams, numatoma skatinti gyventojus rinktis kokybiškesnius, aplinkai draugiškesnius produktus ir pakuotes. Numatoma vykdyti plataus masto šviečiamąsias kampanijas, skatinant gyventojus domėtis aplinkosauginėmis temomis, šiukšlinimo žala aplinkai, pakuočių žymėjimu ir tipais bei skirtingų pakuočių grėsme aplinkai. Įtraukti švietimo sistemoje į ugdymo programas šiukšlinimo prevencijos temas mokyklose ir darželiuose (Plano 2 priedo 6.2.1, 6.2.2 papunkčiuose nurodytos priemonės)</p> <p>316. Kviesti verslą, ieškoti pažangesnių būdų ir tobulesnių aplinkosauginių sprendimų, mažinančių potencialaus šiukšlių galimybes, plačiau taikant aplinkai draugiškas priemones. Skatinti šiukšlinimo prevencijos iniciatyvas (Plano 2 priedo 6.2.1, 6.2.4 papunkčiuose nurodytos priemonės).</p> <p>317. Diegti šiukšlinimo prevencijos priemones, užtikrinančias gyventojams galimybę patogiai atsikratyti atliekomis viešose vietose, įrengiant patogią šiukšlių surinkimo ir išrūšiavimo infrastruktūrą lankomose vietose, parkuose užtikrinant savalaikį šiukšlių išvežimą (Plano 2 priedo 6.2.3 papunktyje nurodyta priemonė).</p> <p>318. Inicijuoti plataus masto šiukšlių tvarkymo kampanijas, visuomenines tvarkymosi akcijas, užtikrinant efektyvų gamtoje ir jūroje susikaupusių šiukšlių surinkimą, savalaikį šiukšlių sutvarkymą, įmanomai panaudojant jas antrinių žaliavų gamybai. Įpareigoti verslą per Plano 78 punkte nurodytą gamintojo atsakomybės principą įsitraukti į aplinkai draugiškų, šiukšlinimo prevencijos priemonių įgyvendinimą, vykdanti šviečiamąsias kampanijas ir prisidedant prie šiukšlių sutvarkymo finansavimo. (Plano 2 priedo 6.2.4, 6.2.5 papunkčiuose nurodytos priemonės).</p> <p>319. Parengti atskirą kaštų padengimo apskaičiavimo metodiką, leidžiančią pagal surinktų šiukšlių sudėties tyrimus proporcingai paskirstyti iniciatyvos įgyvendinimo kaštus atskiriems asociacijos nariams (Plano 2 priedo 6.2.1 papunktyje nurodyta priemonė). “</p>	
<p>1 straipsnis Pakeitimai Direktyva 2008/98/EB iš dalies keičiama taip: 22. 29 straipsnis iš dalies keičiamas taip: a) 1 dalis pakeičiama taip: 1. Valstybės narės parengia atliekų</p>	<p>Atliekų tvarkymo įstatymo 26 straipsnis</p> <p>Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planas</p> <p style="text-align: center;"><....></p> <p style="text-align: center;">IV SKYRIUS</p> <p style="text-align: center;">ATLIEKŲ TVARKYMO PLANAVIMAS 2021-2027 METAIS</p>	

prevencijos programas, kuriose pagal 1 ir 4 straipsnius išdėstomos bent atliekų prevencijos priemonės, nurodytos 9 straipsnio 1 dalyje.

Tokios programos įtraukiamos į pagal 28 straipsnį reikalaujamus atliekų tvarkymo planus ar prireikus į kitas aplinkos politikos programas arba vykdomos kaip atskiros programos. Jei bet kuri tokia programa įtraukiama į atliekų tvarkymo planą ar į tas kitas programas, turi būti aiškiai nurodomi atliekų prevencijos tikslai ir priemonės.“;

„AŠTUNTASIS SKIRSNIS ADMINISTRACINĖS, EKONOMINĖS IR INFORMACINĖS ATLIEKŲ TVARKYMO PRIEMONĖS

170. Pagrindinės taikomos administracinės atliekų tvarkymo priemonės yra šios: žalieji pirkimai, draudimas sąvartyne šalinti tam tikras ir neapdorotas atliekas, draudimas tiekti rinkai tam tikrus vienkartinius plastikinius gaminius, reikalavimas taikyti rūšiuojamojo surinkimo priemones, rūšiuojamojo surinkimo sistemų diegimas, atliekų ar atliekose esančių medžiagų pakartotinio naudojimo, perdirbimo ar naudojimo užduočių nustatymas, antrinių žaliavų naudojimo naujų gaminių sudėtyje kvotų nustatymas, gaminių gražinimo platinimo vietose taikymas, taikomi produktų ir atliekų tvarkymo standartai, tiekimo vidaus rinkai apribojimai dėl pavojingųjų medžiagų naudojimo produktuose.

171. Pagrindinės ekonominės priemonės, taikomos atliekų tvarkymui Lietuvoje, yra šios: įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą, mokesčiai už aplinkos teršimą apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekomis, užstatas pakartotinio naudojimo stiklo pakuotei. Svarstyta galimybė dėl užstato sistemų plėtros, taip pat gyventojus rūšiuoti motyvuojančių kitų priemonių (pvz. gražinusiems panaudotus produktus, suteikti nuolaidą naujų įsigijimui), subsidijos ir dotacijos atliekų tvarkymui, ateityje planuojamos – lengvatinio PVM tarifo taikymas daiktų pakartotinio naudojimo veikloms.

172. Pagrindinės informacinės priemonės, taikomos atliekų prevencijai, gaminių naudojimo ir atliekų tvarkymo metu, yra šios: aplinkosauginis ženklavimas, gaminių ir atliekų ženklavimas atliekų tvarkymo tikslais, visuomenės švietimas ir informavimas tvaraus vartojimo bei atliekų tvarkymo klausimais, gaminių ir pakuočių vartotojų ir atliekų tvarkytojų informavimas apie tolesnį gaminio panaudojimą ir atliekų surinkimo vietas, atliekų surinkimo organizavimą, atliekose esančias pavojingas medžiagas, ataskaitų teikimas atsakingoms institucijoms.“

<...>

„Atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumas

216. Atliekų prevencijos ir tvarkymo srityje taikomas toks prioritetų eiliškumas:

216.1. prevencija (tvarus dizainas, taupus žaliavų naudojimas, gamyba, ilgaamžiškumas, remontas, atnaujinimas), prevencija prieš šiukšlinimą, maisto švaistymo prevencijos priemonės;

216.2. paruošimas naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis,

netinkamus naudoti pakartotinai;

216.3. perdirbimas ir antrinių žaliavų gamyba, prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti;

216.4. kitoks naudojimas, pavyzdžiui, naudojimas energijai gauti, prieš tai atskyrus visas atliekas, tinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti, deginant tik neperdirbamas ir pakartotinai nepanaudojamas atliekas;

216.5. šalinimas, tik prieš tai atskyrus perdirbti ar kitaip naudoti tinkamas atliekas, siekiant, kad šalinamų atliekų kiekis būtų kuo įmanomai mažesnis, šalinat tik visiškai negalimas panaudoti kitiems tikslams atliekas, stengiantis įmanomai šalinimo išvengti. Draudimas šalinti žaliąsias ir bioskaidžias atliekas, nustatyti didesnius mokesčius už sąvartynuose šalinamas statybines, pelenų, alyvų, EEĮ, SGA atliekas.

217. Visi atliekų tvarkymo veikloje dalyvaujantys subjektai, įskaitant valstybinio, regioninio ir savivaldybių reguliavimo, planavimo, organizavimo, kontrolės subjektus, gamybos ir prekybos įmones, gamintojus ir importuotojus bei jų organizacijas, atliekų tvarkymo subjektus, atliekų turėtojus ir darytojus, turi imtis visų galimų priemonių laikytis nustatyto atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo.

218. Laikantis nustatyto atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo, pirmiausia turi būti vengiama atliekų susidarymo ir taikomos kitos atliekų prevencijos priemonės, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, paruošiamos naudoti pakartotinai, perdirbamos ar kitaip naudojamos tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose.

219. Atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumas taikomas atsižvelgiant į bendruosius aplinkos apsaugos principus – atsargumą, tvarumą, technines galimybes ir ekonominį pagrįstumą, išteklių apsaugą, taip pat į bendrą poveikį aplinkai, visuomenės sveikatai, ekonomikai ir socialinei aplinkai.

220. Siekiant užtikrinti aplinkai ir visuomenės sveikatai palankiausių atliekų tvarkymo būdų taikymą, atsižvelgiant į techninį įgyvendinamumą ir ekonominį gyvybingumą, gali būti taikomi visuomenės sveikatai ir aplinkai saugiausi sprendimai, nesilaikant nustatyto atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo, juos pagrindžiant būvio ciklo požiūriu. Šis požiūris reikalauja, kad poveikio aplinkai sumažinimas viename būvio ciklo etape nepadidintų poveikio aplinkai kitame etape. Kaip pavyzdį galima paminėti Lietuvoje susidarantį fosfogipso atliekas, kurių per metus susidaro daugiau kaip 2 mln. tonų. Šios atliekos susidaro gaminant fosforo rūgštį iš fosfatinės žaliavos. Fosfogipso atliekoms netaikomas atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumas, nes

jų panaudojimo klausimas iki šiol nėra išspręstas ne tik Lietuvoje, bet ir kitose valstybėse. Lietuvoje šios atliekos šalinamos specialiai įrengtame sąvartyne.

221. Remiantis privataus sektoriaus iniciatyva įgyvendinamo bandomojo AAP pakuočių tvarkymo projekto koncepcija, AAP pakuotės yra skalaujamos trigubo arba integruoto skalavimo būdu darbinio tirpalo ruošimo metu, visas pakuotės skalavimui naudotas vanduo sunaudojamas ir nesusidaro cheminėmis medžiagomis užteršti nuotėkiniai vandenys. Taip nutiktų, jei pakuotė būtų skalaujama ne darbinio tirpalo ruošimo metu.

Paruošimas naudoti pakartotinai

222. Paruošimo naudoti pakartotinai tikslas – tikrinant, valant ar taisant parengti atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo. Siekiama daugiau naudoti tokių produktų ir jų sudėtinių dalių, skatinant paruošimo naudoti pakartotinai veiklą ir nustatant gaminių atliekų paruošimo naudoti pakartotinai užduotis.

223. Produktų ir jų sudėtinių dalių paruošimo naudoti pakartotinai veiklą skatinančios priemonės numatytos Valstybinėje atliekų prevencijos programoje. Nustatyti reikalavimus po rūšiavimo atrinktiems ir tinkamiems pakartotinai naudoti produktams ir nustatyti jų sertifikavimo sistemą. Į Lietuvą leisti į vežti tik pakartotiniam naudoti tinkamumą įrodančius dokumentus turinčius produktus (Plano 2 priedo 3.1.2 papunktyje nurodyta priemonė).

223. Dalijimosi ir mainų platformų diegimas, plėtra, skatinimas, populiarinimas (Plano 2 priedo 3.2.1, 3.2.2 papunkčiuose nurodytos priemonės).

Atliekų perdirbimas

225. Atliekų perdirbimo tikslas – naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti ir taip sumažinti gamtinių ir kitų išteklių naudojimą ir apsirūpinimą vietine antrine žaliava, sumažinant priklausomybę nuo žaliavų rinkų ir jose vykstančių svyravimų.

226. Atliekų perdirbimas skatinamas šiais būdais:

226.1. vykdomi žalieji viešieji pirkimai pagal Aplinkos ministro 2013 m. balandžio 16 d. įsakymą Nr. D1-266 „Dėl Žaliųjų pirkimų įgyvendinimo 2013–2015 metų priemonių patvirtinimo“;

226.2. atliekos rūšiuojamos jų susidarymo vietose, diegiamos antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų rūšiuojamojo surinkimo sistemos ir rūšiavimo linijos;

226.3. plečiami antrinių žaliavų perdirbimo, biologiškai skaidžių atliekų apdorojimo pajėgumai ir produktų ar medžiagų, pagamintų iš antrinių žaliavų, rinkos;

226.4. diegiama gaminių ir medžiagų, gautų perdirbus atliekas, sertifikavimo sistema;

226.5. taikomos teisinės ir ekonominės priemonės, skatinančios atliekas perdirbti ar kitaip naudoti, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose (pavyzdžiui, mokestis už sąvartynuose šalinamas atliekas, atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijai);

226.6. taikomas gamintojo atsakomybės principas ir ekonominės priemonės (pavyzdžiui, mokestis už aplinkos teršimą gaminių ir pakuočių atliekomis, administracinė atsakomybė, užstato sistemos);

226.7. visuomenė šviečiama ir informuojama apie atliekų rūšiavimą ir jo svarbą, kuriama palanki jos nuomonė apie gaminių iš atliekų naudojimą.“

<...>

271.1.1. skatinti žiedinės ekonomikos tikslų įgyvendinimą, užtikrinant žiediškumo principus ir atliekų prevencijos pramonės ir gamybos ir visuose sektoriuose;

271.1.2. didinti medžiagų ir išteklių naudojimo efektyvumą, taupiai naudoti medžiagas, skatinti tvarų projektavimą;

271.1.3. skatinti produktų tvarumo, ilgaamžiškumo, remonto, atnaujinimo užtikrinimą;

271.1.4. užtikrinti maisto švaistymu prevencijos priemonių įgyvendinimą;

271.1.5. užtikrinti žaliųjų inovacijų diegimą.

271.2. sumažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį, šiam tikslui įgyvendinti numatomi tokie uždaviniai:

271.2.1. tobulinti ir plėtoti komunalinių atliekų surinkimą, užtikrinant galimybę gyventojams tinkamai atsikratyti atliekomis;

271.2.2. plastiko naudojimo ir jų atliekų susidarymą mažinančių priemonių diegimas;

271.2.3. uždrausti tam tikrų vienkartinį plastikų naudojimą, skatinti vienkartinio plastiko/pakuočių atsisakymo iniciatyvas, neperdirbamus plastikus keisti bioskaidžiais ar perdirbamais;

271.2.4. tobulinti, plėtoti ir modernizuoti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą, taikyti efektyviausias, pažangias skatinamąsias priemones;

271.2.5. padidinti mokestį už sąvartynuose šalinamas atliekas.

271.3. plėsti daiktų pakartotinį naudojimą, šiam tikslui numatomi tokie uždaviniai:“

<...>

„270.4. siekti išplėsti antrinių žaliavų gamybą, naudojimą ir padidinti šių žaliavų naudojimą“

<....>

„271.5. efektyvinti atliekų prevencijos ir tvarkymo įgyvendinamumą, tobulinti ir modernizuoti esamą infrastruktūrą, pritaikant prie naujų žiedinės ekonomikos iššūkių; šiam tikslui įgyvendinti numatomi tokie uždaviniai:“

<...>

„271.6. didinti visuomenės ekologinį sąmoningumą, užtikrinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą; šiam tikslui įgyvendinti numatomi tokie uždaviniai:“

<....>

276.1. užtikrinti ir skatinti tvarių produktų dizaino, gamybos, tausaus išteklių naudojimo, vartojimo, priežiūros, remonto atnaujinimo sprendimų paieškas, kovos prieš laikiną nusidėvėjimą, maisto švaistymu priemones, numatytas Plano 1.1.1-1.1.4, 1.2.1-1.2.3, 1.3.1, 1.3.3 - 1.3.5, 1.4.1 - 1.4.5, 1.5.1 papunkčiuose“

<....>

„276.4. draudžiama įvežti (importuoti) į Lietuvą iš kitų valstybių komunalines ir pavojingas atliekas, skirtas šalinti ir (arba) naudoti energijai gauti, ir komunalinių atliekų deginimo proceso likučius (pelenus ir šlakus);“

<...>

„277. Įgyvendinant komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros projektus, savivaldybės skatinamos bendradarbiauti kuriant įvairaus lygio regionines atliekų prevencijos ir tvarkymo sistemas, taip pat skatinamas viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimas (Plano 2 priedo 5.6.1-5.6.3, 6.1.3 - 6.1.4, 6.5.3 papunkčiuose nurodytos priemonės).“

<....>

„282.1. skatinti biologiškai skaidžių atliekų surinkimo ir tvarkymo infrastruktūros sukūrimą ir plėtrą, įskaitant BSA rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo modernizavimo projektų vykdymą (Plano 2 priedo 2.4.3, 4.2.1, 4.2.4, 5.1.2, 5.2.1, 5.2.2 papunkčiuose nurodytos priemonės);

282.2. nuosekliai didinti mokesčių už sąvartynuose šalinamas atliekas, įvesti naujus mokesčius už šalinamas tam tikras atliekas (Plano 2 priedo 2.5.1-2.5.4 papunkčiuose nurodytos priemonės);

282.3. skatinti komposto rinką, parengti mažos apimties kompostavimo tvarką – nustatyti joje kompostavimo vietų įrengimo ir žaliųjų atliekų tvarkymo reikalavimus (Plano 2 priedo 4.2.4 papunktyje nurodyta priemonė);

282.4. plėtoti atskirą maisto atliekų surinkimą ir šviesti bei informuoti visuomenę apie biologiškai skaidžių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo svarbą (Plano 2 priedo 2.4.3, 6.1.2 ir 6.1.4 papunkčiuose numatytos priemonės).

282.5. skatinti biologiškai skaidaus plastiko atskiro surinkimo ir perdirbimo diegimą (Plano 2 priedo 4.2.4 papunktyje nurodyta priemonė).“

<...>

Atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo įgyvendinimas

286. Savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos Plano 273.2, 273.3 ir 273.5, 273,6 papunkčiuose nurodytos komunalinių atliekų perdirbimo ir kitokio naudojimo užduotys.

287. Siekiant įgyvendinti atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, ypatingą dėmesį skiriant atliekų pakartotiniam naudojimui ir atliekų prevencijai, planuojama:

287.1. įgyvendinti Valstybinėje atliekų prevencijos programoje numatytas priemones, skatinančias komunalinių atliekų prevenciją;

287.2. skatinti žaliąsias inovacijas ir tobulinti bei plėtoti žaliuosius prikimus, skatinti pramonės įmones diegti žiedinės ekonomikos (ciklo uždarymo) sprendimus, taikyti atliekų kiekį mažinančias, taip pat perdirbti tinkamų atliekų kiekį ir (arba) gaminių sudėtyje naudojamų antrinių žaliavų kiekius didinančias technologijas, užtikrinančias didelę pridėtinę vertę kuriančių darbo vietų steigimą, o taip pat galimybę perkvalifikuoti darbuotojus (Plano 2 priedo 1.5.1- 1.5.4, 4.2.4, 4.4.2 papunkčiuose numatytas priemones).

287.3. taikyti daiktų pakartotinio naudojimo, daiktų mainų, daiktų nuomos ir remonto ekonomines paskatos priemones (Plano 2 priedo 3.1.1- 3.1.2, 3.2.1-3.2.2 papunkčiuose nurodytas priemones).

287.4. taikyti plastiko/pakuočių gaminių naudojimo prevenciją, mažinimo, plastikinių gaminių, pakuočių keitimo aplinkai draugiškomis priemonėmis paskatą, uždrausti tam tikrų vienkartinį plastikų naudojimą (Plano 2 priedo 2.2.1 -2.2.5, 2.3.1 -2.3.4 papunkčiuose numatytos priemonės)

287.5. taikyti atliekų perdirbimą ir naudojimą skatinančias ekonomines priemones: padidinti mokestį už sąvartynuose šalinamas atliekas, jį nuosekliai didinti, siekiant, kad atliekų šalinimas būtų

	<p>brangiausia atliekų tvarkymo galimybė; įvesti mokesčius už atliekų deginimo įrenginiuose naudojamas energijai gauti atliekas, taikyti mokestį už gamyboje (statybų sektoriuje) naudojamas pirminės žaliava (Plano 2 priedo 2.5.1-2.5.4, 4.2.3, 4.3.4 papunkčiuose numatytos priemonės);</p> <p>287.6. plėtoti ir tobulinti rūšiuojamojo atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemas ar diegti naujas tekstilės, maisto atliekų, pavojingų atliekų, statybinių atliekų, padangų atliekų surinkimui (Plano 2 priedo 2.1.1-2.1.2, 2.4.2- 2.4.5, 2.4.7 papunkčiuose numatytos priemonės);</p> <p>287.7. plėtoti baterijų, EEĮ, padangų rūšiuojamojo surinkimo sistemas Plano 2 priedo 2.1.2, 5.3.1, 5.3.3, 6.3.2 papunkčiuose numatytas priemones)</p> <p>287.8 Siekiant išnaudoti turimą pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų infrastruktūrą skatinti rūšiavimo (užstato, nuolaidų sistemas ir kt.) ir paruošimo perdirbti infrastruktūros modernizavimą bei naujos infrastruktūros (padangų, baterijų ir kitų atliekų) sukūrimą Plano 2 priedo 2.2.3-2.2.5, 5.2.1-5.2.2, 6.3.2 papunkčiuose numatytas priemones.</p> <p>287.9. plėtoti ir skatinti atliekų perdirbimą, antrinių žaliavų gamybos plėtrą, modernizuoti esamą infrastruktūrą, pritaikant ją prie naujų žiedinės ekonomikos iššūkių įgyvendinimo, išrūšiuojant antrines žaliavas pagal jų atskirą medžiagiškumą, parengti atliekų nelaikymo atliekomis kriterijus, plėtoti ir remti naujų atgautų žaliavų naudojimo galimybių paieškas, mokslinius tyrimus, didinti gamtinių žaliavų keitimą atgautomis žaliavomis, produktų pagamintų iš atgautų žaliavų naudojimo skatinimą Plano 2 priedo 4.1.1, 4.2.1 - 4.2.4, 4.3.1-4.3., 4.5.1-4.5.2, 5.2.2-5.2.4 papunkčiuose numatytos priemonės).</p> <p>288. Komunalinių atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumui įgyvendinti į regioninius ir savivaldybių atliekų tvarkymo planus. “</p> <p><....></p>	
<p>b) 2 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:</p> <p>2. Kai tinkama, rengdamos tokias programas valstybės narės apibūdina, kaip IVa priede išvardytos priemonės prisideda prie atliekų prevencijos, ir įvertina IV priede nurodytų priemonių pavyzdžių ar kitų atitinkamų priemonių naudingumą. Programose taip pat aprašomos esamos atliekų prevencijos priemonės ir tai, kaip jos prisideda prie atliekų prevencijos.</p>	<p>Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planas:</p> <p style="text-align: center;">„AŠTUNTASIS SKIRSNIS ADMINISTRACINĖS, EKONOMINĖS IR INFORMACINĖS ATLIEKŲ TVARKYMO PRIEMONĖS</p> <p>170. Pagrindinės taikomos administracinės atliekų tvarkymo priemonės yra šios: žalieji pirkimai, draudimas sąvartyne šalinti tam tikras ir neapdorotas atliekas, draudimas tiekti rinkai tam tikrus vienkartinis plastikinius gaminius, reikalavimas taikyti rūšiuojamojo surinkimo priemones, rūšiuojamojo surinkimo sistemų diegimas, atliekų ar atliekose esančių medžiagų pakartotinio</p>	<p>Visiškas</p>

naudojimo, perdirbimo ar naudojimo užduočių nustatymas, antrinių žaliavų naudojimo naujų gaminių sudėtyje kvotų nustatymas, gaminių grąžinimo platinimo vietose taikymas, taikomi produktų ir atliekų tvarkymo standartai, tiekimo vidaus rinkai apribojimai dėl pavojingųjų medžiagų naudojimo produktuose.

171. Pagrindinės ekonominės priemonės, taikomos atliekų tvarkymui Lietuvoje, yra šios: įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą, mokesčiai už aplinkos teršimą apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekomis, užstatas pakartotinio naudojimo stiklo pakuotei. Svarstyta galimybė dėl užstato sistemų plėtros, taip pat gyventojus rūšiuoti motyvuojančių kitų priemonių (pvz. gražinusiems panaudotus produktus, suteikti nuolaidą naujų įsigijimui), subsidijos ir dotacijos atliekų tvarkymui, ateityje planuojamos – lengvatinio PVM tarifo taikymas daiktų pakartotinio naudojimo veikloms.

172. Pagrindinės informacinės priemonės, taikomos atliekų prevencijai, gaminių naudojimo ir atliekų tvarkymo metu, yra šios: aplinkosauginis ženklavimas, gaminių ir atliekų ženklavimas atliekų tvarkymo tikslais, visuomenės švietimas ir informavimas tvaraus vartojimo bei atliekų tvarkymo klausimais, gaminių ir pakuočių vartotojų ir atliekų tvarkytojų informavimas apie tolesnį gaminio panaudojimą ir atliekų surinkimo vietas, atliekų surinkimo organizavimą, atliekose esančias pavojingąsias medžiagas, ataskaitų teikimas atsakingoms institucijoms.“

<...>

216. Atliekų prevencijos ir tvarkymo srityje taikomas toks prioritetų eiliškumas:

216.1. prevencija (tvarus dizainas, taupus žaliavų naudojimas, gamyba, ilgaamžiškumas, remontas, atnaujinimas), prevencija prieš šiukšlinimą, maisto švaistymo prevencijos priemonės;

216.2. paruošimas naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai;

216.3. perdirbimas ir antrinių žaliavų gamyba, prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti;

216.4. kitoks naudojimas, pavyzdžiui, naudojimas energijai gauti, prieš tai atskyrus visas atliekas, tinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti, deginant tik neperdirbamas ir pakartotinai nepanaudojamas atliekas;

216.5. šalinimas, tik prieš tai atskyrus perdirbti ar kitaip naudoti tinkamas atliekas, siekiant, kas šalinamų atliekų kiekis būtų tik visiškai kraštutinis, stengiantis maksimaliai įmanomai jo išvengiant. Draudimas šalinti žaliąsias ir bioskaidžias atliekas, nustatyti didesnius mokesčius už sąvartynuose šalinamas statybines, pelenų, alyvų, elektronikos atliekas.

217. Visi atliekų tvarkymo veikloje dalyvaujantys subjektai, įskaitant valstybinio, regioninio ir savivaldybių reguliavimo, planavimo, organizavimo, kontrolės subjektus, gamybos ir prekybos

įmones, gamintojus ir importuotojus bei jų organizacijas, atliekų tvarkymo subjektus, atliekų turėtojus ir darytojus, turi imtis visų galimų priemonių laikytis nustatyto atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo.

218. Laikantis nustatyto atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo, pirmiausia turi būti vengiama atliekų susidarymo ir taikomos kitos atliekų prevencijos priemonės, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, paruošiamos naudoti pakartotinai, perdirbamos ar kitaip naudojamos tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

219. Atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumas taikomas atsižvelgiant į bendruosius aplinkos apsaugos principus – atsargumą, tvarumą, technines galimybes ir ekonominį pagrįstumą, išteklių apsaugą, taip pat į bendrą poveikį aplinkai, visuomenės sveikatai, ekonomikai ir socialinei aplinkai.

220. Siekiant užtikrinti aplinkai ir visuomenės sveikatai palankiausių atliekų tvarkymo būdų taikymą, atsižvelgiant į techninį įgyvendinamumą ir ekonominį gyvybingumą, gali būti taikomi visuomenės sveikatai ir aplinkai saugiausi sprendimai, nesilaikant nustatyto atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo, juos pagrindžiant būvio ciklo požiūriu. Šis požiūris reikalauja, kad poveikio aplinkai sumažinimas viename būvio ciklo etape nepadidintų poveikio aplinkai kitame etape. Kaip pavyzdį galima paminėti Lietuvoje susidarantį fosfogipso atliekas, kurių per metus susidaro daugiau kaip 2 mln. tonų. Šios atliekos susidaro gaminant fosforo rūgštį iš fosfatinės žaliavos. Fosfogipso atliekoms netaikomas atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumas, nes jų panaudojimo klausimas iki šiol nėra išspręstas ne tik Lietuvoje, bet ir kitose valstybėse. Lietuvoje šios atliekos šalinamos specialiai įrengtame sąvartyne.

„Atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumas

216. Atliekų prevencijos ir tvarkymo srityje taikomas toks prioritetų eiliškumas:

216.1. prevencija (tvarus dizainas, taupus žaliavų naudojimas, gamyba, ilgaamžiškumas, remontas, atnaujinimas), prevencija prieš šiukšlinimą, maisto švaistymo prevencijos priemonės;

216.2. paruošimas naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai;

216.3. perdirbimas ir antrinių žaliavų gamyba, prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti;

216.4. kitoks naudojimas, pavyzdžiui, naudojimas energijai gauti, prieš tai atskyrus visas atliekas, tinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti, deginant tik nebeperdirbamas ir pakartotinai nepanaudojamas atliekas;

216.5. šalinimas, tik prieš tai atskyrus perdirbti ar kitaip naudoti tinkamas atliekas, siekiant,

kad šalinamų atliekų kiekis būtų kuo įmanomai mažesnis, šalinat tik visiškai negalimas panaudoti kitiems tikslams atliekas, stengiantis įmanomai šalinimo išvengti. Draudimas šalinti žaliąsias ir bioskaidžias atliekas, nustatyti didesnius mokesčius už sąvartynuose šalinamas statybines, pelenų, alyvų, EEĮ, SGA atliekas.

217. Visi atliekų tvarkymo veikloje dalyvaujantys subjektai, įskaitant valstybinio, regioninio ir savivaldybių reguliavimo, planavimo, organizavimo, kontrolės subjektus, gamybos ir prekybos įmones, gamintojus ir importuotojus bei jų organizacijas, atliekų tvarkymo subjektus, atliekų turėtojus ir darytojus, turi imtis visų galimų priemonių laikytis nustatyto atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo.

218. Laikantis nustatyto atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo, pirmiausia turi būti vengiama atliekų susidarymo ir taikomos kitos atliekų prevencijos priemonės, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, paruošiamos naudoti pakartotinai, perdirbamos ar kitaip naudojamos tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose.

219. Atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumas taikomas atsižvelgiant į bendruosius aplinkos apsaugos principus – atsargumą, tvarumą, technines galimybes ir ekonominį pagrįstumą, išteklių apsaugą, taip pat į bendrą poveikį aplinkai, visuomenės sveikatai, ekonomikai ir socialinei aplinkai.

220. Siekiant užtikrinti aplinkai ir visuomenės sveikatai palankiausių atliekų tvarkymo būdų taikymą, atsižvelgiant į techninį įgyvendinamumą ir ekonominį gyvybingumą, gali būti taikomi visuomenės sveikatai ir aplinkai saugiausi sprendimai, nesilaikant nustatyto atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo, juos pagrindžiant būvio ciklo požiūriu. Šis požiūris reikalauja, kad poveikio aplinkai sumažinimas viename būvio ciklo etape nepadidintų poveikio aplinkai kitame etape. Kaip pavyzdį galima paminėti Lietuvoje susidarancias fosfogipso atliekas, kurių per metus susidaro daugiau kaip 2 mln. tonų. Šios atliekos susidaro gaminant fosforo rūgštį iš fosfatinės žaliavos. Fosfogipso atliekoms netaikomas atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumas, nes jų panaudojimo klausimas iki šiol nėra išspręstas ne tik Lietuvoje, bet ir kitose valstybėse. Lietuvoje šios atliekos šalinamos specialiai įrengtame sąvartyne.

221. Remiantis privataus sektoriaus iniciatyva įgyvendinamo bandomojo AAP pakuočių tvarkymo projekto koncepcija, AAP pakuotės yra skalaujamos trigubo arba integruoto skalavimo būdu darbinio tirpalo ruošimo metu, visas pakuotės skalavimui naudotas vanduo sunaudojamas ir nesusidaro cheminėmis medžiagomis užteršti nuotėkiniai vandenys. Taip nutiktų, jei pakuotė būtų skalaujama ne darbinio tirpalo ruošimo metu.

Paruošimas naudoti pakartotinai

222. Paruošimo naudoti pakartotinai tikslas – tikrinant, valant ar taisant parengti atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo. Siekiama daugiau naudoti tokių produktų ir jų sudėtinių dalių, skatinant paruošimo naudoti pakartotinai veiklą ir nustatant gaminių atliekų paruošimo naudoti pakartotinai užduotis.

223. Produktų ir jų sudėtinių dalių paruošimo naudoti pakartotinai veiklą skatinančios priemonės numatytos Valstybinėje atliekų prevencijos programoje. Nustatyti reikalavimus po rūšiavimo atrinktiems ir tinkamiems pakartotinai naudoti produktams ir nustatyti jų sertifikavimo sistemą. Į Lietuvą leisti į vežti tik pakartotiniam naudoti tinkamumą įrodančius dokumentus turinčius produktus (Plano 2 priedo 3.1.2 papunktyje nurodyta priemonė).

223. Dalijimosi ir mainų platformų diegimas, plėtra, skatinimas, populiarinimas (Plano 2 priedo 3.2.1, 3.2.2 papunkčiuose nurodytos priemonės).

Atliekų perdirbimas

225. Atliekų perdirbimo tikslas – naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti ir taip sumažinti gamtinių ir kitų išteklių naudojimą ir apsirūpinimą vietine antrine žaliava, sumažinant priklausomybę nuo žaliavų rinkų ir jose vykstančių svyravimų.

226. Atliekų perdirbimas skatinamas šiais būdais:

226.1. vykdomi žalieji viešieji pirkimai pagal Aplinkos ministro 2013 m. balandžio 16 d. įsakymą Nr. D1-266 „Dėl Žaliųjų pirkimų įgyvendinimo 2013–2015 metų priemonių patvirtinimo“;

226.2. atliekos rūšiuojamos jų susidarymo vietose, diegiamos antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų rūšiuojamojo surinkimo sistemos ir rūšiavimo linijos;

226.3. plečiami antrinių žaliavų perdirbimo, biologiškai skaidžių atliekų apdorojimo pajėgumai ir produktų ar medžiagų, pagamintų iš antrinių žaliavų, rinkos;

226.4. diegiama gaminių ir medžiagų, gautų perdirbus atliekas, sertifikavimo sistema;

226.5. taikomos teisinės ir ekonominės priemonės, skatinančios atliekas perdirbti ar kitaip naudoti, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose (pavyzdžiui, mokestis už sąvartynuose šalinamas atliekas, atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijai);

226.6. taikomas gamintojo atsakomybės principas ir ekonominės priemonės (pavyzdžiui,

mokestis už aplinkos teršimą gaminių ir pakuočių atliekomis, administracinė atsakomybė, užstato sistemos);

226.7. visuomenė šviečiama ir informuojama apie atliekų rūšiavimą ir jo svarbą, kuriama palanki jos nuomonė apie gaminių iš atliekų naudojimą.“

<...>

271.1.1. skatinti žiedinės ekonomikos tikslų įgyvendinimą, užtikrinant žiediškumo principus ir atliekų prevencijos pramonės ir gamybos ir visuose sektoriuose;

271.1.2. didinti medžiagų ir išteklių naudojimo efektyvumą, taupiai naudoti medžiagas, skatinti tvarų projektavimą;

271.1.3. skatinti produktų tvarumo, ilgaamžiškumo, remonto, atnaujinimo užtikrinimą;

271.1.4. užtikrinti maisto švaistymu prevencijos priemonių įgyvendinimą;

271.1.5. užtikrinti žaliųjų inovacijų diegimą.

271.2. sumažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį, šiam tikslui įgyvendinti numatomi tokie uždaviniai:

271.2.1. tobulinti ir plėtoti komunalinių atliekų surinkimą, užtikrinant galimybę gyventojams tinkamai atsikratyti atliekomis;

271.2.2. plastiko naudojimo ir jų atliekų susidarymą mažinančių priemonių diegimas;

271.2.3. uždrausti tam tikrų vienkartinį plastikų naudojimą, skatinti vienkartinio plastiko/pakuočių atsisakymo iniciatyvas, neperdirbamus plastikus keisti bioskaidžiais ar perdirbamais;

271.2.4. tobulinti, plėtoti ir modernizuoti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą, taikyti efektyviausias, pažangias skatinamąsias priemones;

271.2.5. padidinti mokestį už sąvartynuose šalinamas atliekas.

271.3. plėsti daiktų pakartotinį naudojimą, šiam tikslui numatomi tokie uždaviniai:“

<...>

„270.4. siekti išplėsti antrinių žaliavų gamybą, naudojimą ir padidinti šių žaliavų naudojimą“

<....>

„271.5. efektyvinti atliekų prevencijos ir tvarkymo įgyvendinamumą, tobulinti ir modernizuoti esamą infrastruktūrą, pritaikant prie naujų žiedinės ekonomikos iššūkių; šiam tikslui įgyvendinti numatomi tokie uždaviniai:“

<...>

„271.6. didinti visuomenės ekologinį sąmoningumą, užtikrinti tarpinstitucinį

bendradarbiavimą; šiam tikslui įgyvendinti numatomi tokie uždaviniai:“

<....>

276.1. užtikrinti ir skatinti tvarių produktų dizaino, gamybos, tausaus išteklių naudojimo, vartojimo, priežiūros, remonto atnaujinimo sprendimų paieškas, kovos priešlaikiniu nusidėvėjimu, maisto švaistymu priemones, numatytas Plano 1.1.1-1.1.4, 1.2.1-1.2.3, 1.3.1, 1.3.3 - 1.3.5, 1.4.1 - 1.4.5, 1.5.1 papunkčiuose“

<....>

„276.4. draudžiama įvežti (importuoti) į Lietuvą iš kitų valstybių komunalines ir pavojingąsias atliekas, skirtas šalinti ir (arba) naudoti energijai gauti, ir komunalinių atliekų deginimo proceso likučius (pelenus ir šlakus);“

<...>

„277. Įgyvendinant komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros projektus, savivaldybės skatinamos bendradarbiauti kuriant įvairaus lygio regionines atliekų prevencijos ir tvarkymo sistemas, taip pat skatinamas viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimas (Plano 2 priedo 5.6.1-5.6.3, 6.1.3 - 6.1.4, 6.5.3 papunkčiuose nurodytos priemonės).“

<....>

„282.1. skatinti biologiškai skaidžių atliekų surinkimo ir tvarkymo infrastruktūros sukūrimą ir plėtrą, įskaitant BSA rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo modernizavimo projektų vykdymą (Plano 2 priedo 2.4.3, 4.2.1, 4.2.4, 5.1.2, 5.2.1, 5.2.2 papunkčiuose nurodytos priemonės);

282.2. nuosekliai didinti mokesčių už sąvartynuose šalinamas atliekas, įvesti naujus mokesčius už šalinamas tam tikras atliekas (Plano 2 priedo 2.5.1-2.5.4 papunkčiuose nurodytos priemonės);

282.3. skatinti komposto rinką, parengti mažos apimties kompostavimo tvarką – nustatyti joje kompostavimo vietų įrengimo ir žaliųjų atliekų tvarkymo reikalavimus (Plano 2 priedo 4.2.4 papunktyje nurodyta priemonė);

282.4. plėtoti atskirą maisto atliekų surinkimą ir šviesti bei informuoti visuomenę apie biologiškai skaidžių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo svarbą (Plano 2 priedo 2.4.3, 6.1.2 ir 6.1.4 papunkčiuose numatytos priemonės).

282.5. skatinti biologiškai skaidaus plastiko atskiro surinkimo ir perdirbimo diegimą (Plano 2 priedo 4.2.4 papunktyje nurodyta priemonė).

<....>

<p>c) ģterpiama ſi dalis: 2a. Valstybės narės patvirtina specialias maisto atliekų prevencijos programas, ģtraukiamas ģ atliekų prevencijos programas.“;</p>	<p style="text-align: center;"><...> Maisto ſvaistymo prevencijos priemonės</p> <p>320. Siekiant uţtikrinti kovos su maisto ſvaistymu ģgyvendinimą ir sumaţinti maisto atliekų susidarymą, pirmiausiai turi bŰti ģgyvendinami racionalŰs sprendimai tokia prioritetine tvarka: maisto atliekų susidarymo prevencija, perteklinio maisto teikimas labdarai, paſarams, perdirbimui ir galiausiai kitam panaudojimui (bioduĵų gamybai, kompostavimui), visiſkai uţkertant kelią jo patekimui ģ ſąvartynus. Tuo tikslu bŰtina ģgyvendinti atskirą dalijimosi maistu, maisto atskiro surinkimo, maisto kompostavimo ir panaudojimo dirvos gerinimui infrastruktŰrą.</p> <p>321. Numatant kovos su maisto ſvaistymu programą:</p> <p>321.1. atkurti tarpinstitucinio bendradarbiavimo platformą, kurioje bŰtų ieſkoma naujausių, paţangių, racionaliausių iniciatyvų ir sprendimų dėl geriausių maisto gamybos ir panaudojimo priemonių ir bŰdų, uţtikrinančių tausų maisto naudojimą, perteklinio maisto panaudojimo galimybes, dalijimosi maistu id�ĵų ir jŰ ģgyvendinimo sprendimų (Plano 2 priedo 1.4.2, 5.6.1 papunk�čiuose nurodytose priemonėse);</p> <p>321.2. taikyti maisto dovanojimo/dalijimosi maistu ar maisto teikimo labdarai paskatos priemones, skatinant sudaryti savanoriſkus susitarimus (Plano 2 priedo 1.4.3 papunktyje nurodyta priemonė);</p> <p>321.3. tobulinti teisinę bazę, susijusią su tinkamo vartoti maisto panaudojimo ir paskirstymo galimybėmis, ir nustatyti reikalavimus, uţtikrinančius maisto ſvaistymo ir atliekų prevenciją, atskirą iſpardavimą, skatinti taupaus maisto naudojimo priemones vieſojo maitinimo sektoriuje, uţtikrinti priemones nesunaudotų nesugedusių maisto produktų, netinkamų Űmonių maistui panaudojimui gyvŰnų paſarams (Plano 2 priedo 1.4.1, 1.4.4, 1.4.5 papunk�čiuose nurodytos priemonės).</p> <p>321.4. numatyti tausaus maisto vartojimo skatinimo priemones, maţinančias maisto atliekų susidarymą namų Űkiuose, ir numatyti priemones kompostavimui namuose ir uţtikrinti atskirą biologinių atliekų surinkimą jŰ susidarymo vietose, taip pat uţtikrinti, kad bŰtų atliekamas ſių atliekų biologinis grąţinamasis perdirbimas ir uždrausti biologines atliekas ſalinti ſąvartynuose;</p> <p>321.5 užtikrinti priemones suma�inančias maisto nuostolius gamyboje ir mažmeninėje prekyboje (Plano 2 priedo 1.4.5, 5.3.4, 5.4.2 papunk�čiuose nurodytos priemonės). “</p> <p style="text-align: center;"><...></p>	<p>Visiſkas</p>
---	---	-----------------